

**UCHWAŁA NR XXI/139/2016
RADY MIASTA BARTOSZYCE**

z dnia 28 kwietnia 2016 r.

**w sprawie : uchwalenia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta
Bartoszyce na lata 2016 -2022.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym /t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 446/ oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej /t.j. Dz. U. z 2015, poz. 163 z późn. zm./, Rada Miasta Bartoszyce uchwała co następuje:

§ 1.

Uchwała się „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bartoszyce na lata 2016 - 2022” zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Bartoszyce.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Leonard Boiwko

Załącznik nr 1
do uchwały Nr XXI/139/2016
z dnia 28 kwietnia 2016 r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA BARTOSZYCE NA LATA 2016 – 2022

BARTOSZYCE 2016

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	4
2. Prawne uwarunkowania strategii.....	5
2.1 Zgodność z innymi dokumentami.....	6
2.2. Podstawy prawne w zakresie planowania i polityki społecznej Unii Europejskiej.....	8
2.3 Metody i techniki pracy nad tworzeniem strategii.....	9
3. Diagnoza sytuacji społecznej w mieście Bartoszyce.....	9
3.1 Charakterystyka ogólna miasta, położenie, konkurencyjność.....	9
3.2 Warunki demograficzne.....	12
3.3 Rynek pracy.....	17
3.4 Zasoby mieszkaniowe.....	22
3.5 Turystyka.....	24
3.6 System oświaty.....	25
3.7 Działalność organizacji pozarządowych.....	26
3.8 Analiza wybranych problemów społecznych.....	28
3.9 Powody udzielania poszczególnych rodzajów wsparcia.....	30
3.9.1 Ubóstwo.....	30
3.9.2 Bezrobocie.....	31
3.9.3 Niepełnosprawność.....	32
3.9.4 Długotrwała lub ciężka choroba.....	34
3.9.5 Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.....	35
3.9.6 Alkoholizm.....	36
3.9.7 Potrzeba ochrony macierzyństwa.....	37
4. Analiza SWOT.....	41
5. Założenia strategii.....	44
6. Realizacja strategii.....	46
6.1 Realizacja celu strategicznego: Wsparcie rynku pracy i rozwój ekonomii społecznej.....	46
6.2 Realizacja celu strategicznego: Wsparcie rodziny.....	66
6.3 Realizacja celu strategicznego: Poprawa stanu zdrowia mieszkańców.....	77

6.4 Realizacja celu strategicznego: Wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży.....	84
6.5 Realizacja celu strategicznego: Aktywność społeczna.....	93
6.6 Realizacja celu strategicznego: Wsparcie osób wymagających szczególnej opieki.....	100
6.7. Realizacja celu strategicznego: Przeciwdziałanie dysfunkcjom społecznym i przemocy w rodzinie.....	106
7. Monitoring i ewaluacja strategii.....	113
8. Źródła finansowania strategii.....	115

1. WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego. Cele integracji powinny być wyrazem dążeń i aspiracji społeczności lokalnej, zmierzających do rozwiązywania zidentyfikowanych problemów, likwidacji barier i zagrożeń oraz do wykorzystania wszelkich szans tkwiących w potencjale ludzkim i materialnym dla przyszłej integracji. Strategia jest również dokumentem niezbędnym, aby ubiegać się o możliwe do pozyskania środki w ramach różnorodnych funduszy pomocowych.

Niniejszy dokument składa się z dwóch części. Część pierwsza to opis istniejącej sytuacji (diagnoza stanu gminy). Część druga natomiast to wytyczenie misji gminy oraz wskazanie celów podstawowych i operacyjnych. Ich wybór został poprzedzony oceną stanu faktycznego i wywiadami przeprowadzonymi wśród mieszkańców gminy. Nie bez znaczenia były również dotychczasowe doświadczenia w rozwiązywaniu problemów społecznych, zwłaszcza będące udziałem pracowników jednostek organizacyjnych samorządu oraz organizacji pozarządowych. W ramach Strategii zaproponowano również monitoring i ocenę skuteczności realizacji zadań strategicznych.

Realizacja zadań postawionych przed Gminą i władzami miasta zarówno na poziomie społeczności lokalnej, jak i na poziomie rodziny i jednostki oraz konieczność wypracowania ustawowych i niekonwencjonalnych form pomocy, wymaga systemowego i profesjonalnego diagnozowania problemów społecznych w skali gminy. W przypadku zdezaktualizowania się jednych problemów lub pojawienia nowych Strategia poddana zostanie niezbędnym korektom.

Cele, kierunki działań oraz propozycje projektów zawarte w Strategii, pozwalają na dotarcie do najbardziej potrzebujących grup społecznych, często marginalizowanych i wykluczonych ze społeczeństwa. Strategia proponuje wdrożenie partnerstwa lokalnego między różnorodnymi partnerami społecznymi, jako zasady rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców Gminy Miejskiej Bartoszyce, co pozwala na rozwój i pogłębianie współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami i samorządem.

Strategia ukazuje również, poza układem organizacyjno - instytucjonalnym, układ finansowania polityki społecznej i źródła pozyskiwania środków na rozwiązywanie problemów społecznych, w tym środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Stwarza to szansę na usprawnienie instytucjonalne sfery związanej z realizacją zadań pomocy społecznej, ograniczaniem negatywnych zjawisk społecznych, takich jak patologie, ubóstwo czy długoterminowe bezrobocie.

2. PRAWNE UWARUNKOWANIA STRATEGII

Podstawę prawną stanowi tu art. 17 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r., poz. 182). Znajdujemy w niej zapis, mówiący, iż: „Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Zwiększająca się ilość problemów społecznych, a także ich specyfika, uzależniona od typu społeczeństwa, jak i warunków prawno-ekonomicznych, stawiają jednostkę samorządu terytorialnego, jaką jest gmina przed niezwykle ważnym, jak i trudnym zadaniem.

Zgodnie z art. 16 ustawy o pomocy społecznej strategia, o której mowa powinna zawierać w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią oraz określenie celów strategicznych projektowanych zmian, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych i wskaźników realizacji działań.

Ponadto na podstawie prawną regulującą tworzenie oraz aktualizację dokumentu strategii polityki społecznej składają się następujące ustawy:

- 1) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 z późn. zm.);
- 2) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012r. poz. 124 z późn. zm.);
- 3) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 z późn. zm.);
- 4) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1118 z późn. zm.);
- 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.);
- 6) ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.);
- 7) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.);
- 8) ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. Nr 94, poz. 651 z późn. zm.);
- 9) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013r. poz. 135 z późn. zm.);
- 10) ustawa z dnia 21 czerwca 2001r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2014r. poz. 150);

- 11) Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 1997r. poz. 776);
- 12) Ustawa z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2001r. Nr71, poz. 734);
- 13) Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 1990r. Nr.16, poz. 95);
- 14) Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz.U. z 1991r. Nr.95, poz. 425);
- 15) Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2007r. Nr 192, poz. 1378);
- 16) Ustawa z dnia 25 października 1991r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. z 1991r. Nr.114, poz. 493);

2.1. ZGODNOŚĆ Z INNYMI DOKUMENTAMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bartoszyce zgodna jest z innymi dokumentami strategicznymi, wśród których wskazać można:

- 1) **Europa 2020** – „Strategia „Europa 2020” jest dziesięcioletnią strategią Unii Europejskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, zapoczątkowaną w 2010 r. Ma ona na celu nie tylko rozwiązanie problemów wynikających z kryzysu, z którego obecnie kraje UE stopniowo wychodzą. Strategia ta ma również pomóc nam skorygować niedociągnięcia europejskiego modelu wzrostu gospodarczego i stworzyć warunki, dzięki którym będzie on bardziej służył zrównoważonemu i sprzyjającemu włączeniu społecznemu. Ustalono pięć nadrzędnych celów, które UE ma osiągnąć do 2020 roku. Obejmują one zatrudnienie, badania i rozwój, klimat i energię, edukację, integrację społeczną i walkę z ubóstwem. Strategia zawiera również siedem tzw. inicjatyw przewodnich, w oparciu o które Unia Europejska i władze państw członkowskich będą nawzajem uzupełniać swoje działania w kluczowych dla strategii obszarach, takich jak: innowacje, gospodarka cyfrowa, zatrudnienie, młodzież, polityka przemysłowa, ubóstwo i oszczędne gospodarowanie zasobami. Inne instrumenty unijne, takie jak jednolity rynek europejski, budżet UE oraz plan działań zewnętrznych UE również przyczyniają się do realizacji celów strategii.”¹
- 2) **Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury 2014-2020** – jest dokumentem planistycznym określającym poszczególne obszary, a niekiedy szczegółowe działania, jakie organy samorządu województwa podejmują albo mają zamiar podjąć, w zakresie wspierania rozwoju województwa. Jak wskazuje nazwa Regionalnego Programu Operacyjnego, jest to dokument o charakterze typowo operacyjnym, a więc jest on bardziej szczegółowy i ma stosunek podrzędny względem dokumentu

¹ http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/index_pl.htm

strategii rozwoju. Podstawę prawną dla funkcjonowania RPO stanowi uchwalona 6 grudnia 2006 ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

3) Narodowa Strategia Integracji Społecznej - dokument przygotowany przez Zespół Zadaniowy ds. Reintegracji Społecznej. Cele pracy nad strategią określono jako pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej UE, stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Realizacja konkretnych działań prowadzić ma do następujących efektów:

- a) dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- b) rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia, przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- c) modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- d) wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bartoszyce zgodne są z priorytetami Narodowej Strategii Integracji Społecznej określonymi jako:

- a) wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym;
- b) poprawa jakości kształcenia;
- c) upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy;
- d) rekompensowanie deficytu rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci;
- e) radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego;
- f) ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych;
- g) ograniczenie bezrobocia długookresowego;
- h) zmniejszenie bezrobocia młodzieży;
- i) zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród niepełnosprawnych;
- j) zwiększenie liczby uczestników w Aktywnej Polityce Rynku Pracy – ALMP (z ang. Active Labour Market Policy);
- k) upowszechnienie kształcenia ustawicznego;
- l) wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności;
- m) powszechne ubezpieczenie zdrowotne;
- n) kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego.

4) Strategia Polityki Społecznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2020 roku
- Cel główny Strategii Polityki to: „Osoby i rodziny z województwa warmińsko-mazurskiego, ich środowiska lokalne i otoczenie instytucjonalne współdziałają ze sobą i są zaangażowane we wzmacnianie integracji oraz aktywizacji społecznej i zawodowej.” W ramach celu głównego Strategii przyjęto cztery zasadnicze priorytety odpowiadające głównym obszarom problemowym w regionie:

- a) prawidłowo funkcjonująca rodzina,
- b) wzmacnianie integracji społecznej,
- c) wspieranie aktywności i mobilności zawodowej oraz edukacyjnej osób bezrobotnych,
- d) rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

5) Strategia Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego - określająca priorytetowe dziedziny, których rozwój wpłynie na poprawę wizerunku województwa warmińsko-mazurskiego, jak i na wzrost standardu życia jego mieszkańców. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bartoszyce zgodna jest z celem głównym Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego, który zapisany jest jako *Rozwój Warmii i Mazur na rzecz spójności ekonomicznej, społecznej i przestrzennej w jednoczącej się Europie. Ponadto wpisuje się w priorytet Restrukturyzacja obszarów miejskich. W zakresie celów strategicznych koresponduje z celami strategicznymi:*

- a) lepsza infrastruktura społeczna,
- b) podniesienie poziomu wykształcenia.

Ponadto dokument wpisuje się w priorytet zapisany w Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego zapisany jako: *Atrakcyjność zamieszkania* i realizuje cel strategiczny *Zapewnione bezpieczeństwo socjalne i infrastruktura socjalna sprzyjająca aktywizacji i zapobiegająca marginalizacji społecznej*. Efektem realizacji tego celu będzie zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej świadczeniobiorców pomocy społecznej, zdolności do uzyskania pracy, a tym samym zmniejszenie wydatków finansowych ze środków publicznych.

2.2. PODSTAWY PRAWNE W ZAKRESIE PLANOWANIA POLITYKI SPOŁECZNEJ W UNII EUROPEJSKIEJ

Strategia Lizbońska, a zwłaszcza jej konkretyzacja określona w Celach Nicejskich, sformułowanych jako:

- a) Zapewnienie dostępu do pracy, zasobów, praw, dóbr i usług dla wszystkich.
- b) Zapobieganie ryzyku wykluczenia.
- c) Pomoc najbardziej narażonym (wspieranie najsłabszych).
- d) Mobilizacja wszystkich aktorów/organizacji ze sfery polityki, gospodarki oraz życia społecznego.

2.3. METODY I TECHNIKI PRACY NAD TWORZENIEM STRATEGII

Podczas pracy nad tworzeniem dokumentu strategii wykorzystano zróżnicowane metody i techniki projektowe i badawcze. W pierwszym etapie prac przeprowadzono analizę obowiązujących obecnie dokumentów strategicznych funkcjonujących na terenie miasta Bartoszyce. Przeanalizowano stosowalność tych dokumentów w wymiarze praktycznym oraz wymagania państwa wobec instytucji odpowiedzialnych za realizację polityki społecznej na terenie Bartoszyce.

Podczas przeprowadzania diagnozy sytuacji społecznej na terenie miasta Bartoszyce opierano się analizie danych ilościowych i jakościowych pozyskanych z ogólnodostępnych baz danych, jak na przykład z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz bezpośrednio od przedstawicieli urzędów i instytucji powiązanych z realizacją polityki społecznej na poziomie gminy, powiatu, a także województwa.

W ramach projektu tworzenia dokumentu strategii, w Urzędzie Miasta w Bartoszycach odbyły się trzy spotkania robocze, w których udział wzięli przedstawiciele Urzędu Miasta Bartoszyce, Rady Miasta Bartoszyce, Powiatowego Centrum Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Powiatowego Urzędu Pracy, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, innych jednostek zaangażowanych w realizację polityki społecznej w Bartoszycach, a także przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Na spotkaniach roboczych wypracowano wspólnie z uczestnikami warsztatów założenia zawarte w analizie SWOT zawartej w niniejszym dokumencie, a także główne obszary problemowe i cele szczegółowe.

Realizator niniejszego dokumentu – Grupa Doradcza PRIMUS - pragnie złożyć serdeczne podziękowania wszystkim osobom zaangażowanym w stworzenie niniejszego dokumentu za okazane wsparcie oraz aktywność podczas przeprowadzonych warsztatów i spotkań.

3. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W MIEŚCIE BARTOSZYCE

3.1 CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA MIASTA, POŁOŻENIE, KONKURENCYJNOŚĆ

Miasto Bartoszyce położone jest w północnej Polsce, w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego w powiecie bartoszyckim, którego jest stolicą i największym ośrodkiem miejskim. Powiat bartoszycki zlokalizowany jest w pobliżu granicy polsko-rosyjskiej z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. W skład powiatu bartoszyckiego wchodzi następujące gminy: gminy miejskie: Bartoszyce, Górowo Iławeckie; gminy miejsko-wiejskie: Bisztynek, Sępólno; gminy wiejskie: Bartoszyce, Górowo Iławeckie.

Mapa nr 1 przedstawia położenie miasta Bartoszyce w Polsce.

Źródło: Urząd Miasta Bartoszyce

Miasto Bartoszyce położone jest w następujących odległościach od większych miast:

Olsztyn – 71 km

Warszawa – 256 km

Gdańsk – 177 km

Kaliningrad – 58 km.

Miasto Bartoszyce i gmina wiejska Bartoszyce położone są w obszarze wyznaczonej aglomeracji Bartoszyce na mocy Uchwały Nr XXVII/541/13 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 maja 2013 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Bartoszyce oraz likwidacji dotychczasowej aglomeracji Bartoszyce (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2013 r. poz. 2075).

Bartoszyce leżą w odległości 17 km od granicy z Federacją Rosyjską. Stanowi to ważny element charakteryzujący gospodarkę i specyfikę tego miasta. Najbliższym drogowym przejściem granicznym z Federacją Rosyjską jest przejście położone w miejscowości Bezledy-Bagrationsk. Jest to największe drogowe przejście graniczne z Obwodem Kaliningradzkim.

W 2010 r. Straż Graniczna odnotowała 1.451.492 przekroczenia granicy z Rosją, w 2011 – 2.373.517, w 2012 – 4.073.142 (z czego 107 809 w ramach MRG), a w pierwszej połowie 2013 – 2.45.053 (z czego 310 860 w ramach MRG).²

Mapa nr 2 przedstawia położenie gminy Bartoszyce względem gmin sąsiadujących.

² https://www.pism.pl/files/?id_plik=15090, s.2

Źródło: Urząd Miasta w Bartoszczach

Miasto Bartoszyce zajmuje powierzchnię 11 kilometrów kwadratowych, co stanowi 0,84% powierzchni powiatu bartoszyckiego. Przez miasto bezpośrednio przebiega droga krajowa nr 51, biegnąca z Bezed do Olsztynka, prowadząca w swoim przebiegu przez stolicę województwa - Olsztyn. Stanowi ona jeden z najważniejszych szlaków komunikacyjnych w województwie warmińsko-mazurskim. Ma też wpływ na rozwój gospodarczy i społeczny Bartoszczyk.

Bartoszyce nie posiadają obecnie pasażerskiej komunikacji kolejowej. Kursy pociągów osobowych z Olsztynem i innymi miejscowościami w województwie zostały zawieszono z powodu niskiej rentowności. Komunikację zapewniają usługi świadczone przez przedsiębiorstwo MOBILIS w Bartoszczach oraz prywatnych przewoźników posiadających busy. Kursy realizowane są często – na przykład połączenia z Olsztynem odbywają się kilkanaście razy dziennie.

Układ przestrzenny Bartoszczyk jest podzielony w sposób naturalny przez koryto rzeki Łyny, a także w sposób techniczny torami kolejowymi na dwie części. Stwarza to spore utrudnienia w obsłudze komunikacyjnej, z uwagi na fakt, iż istnieje tylko jeden most drogowy umożliwiający przekroczenie rzeki. Kolejnym utrudnieniem komunikacyjnym przy obsłudze przemysłowej dzielnicy (Zatorze) są dwa nienormatywne wiadukty drogowe, uniemożliwiające skuteczną obsługę zakładów przemysłowych przez samochody o dużym tonażu.

Połowę powierzchni miasta Bartoszyce zajmują grunty zabudowane i zurbanizowane (589 ha, z czego 256 ha jest własnością miasta). Pozostałe formy użytkowania powierzchni to użytki rolne (401 ha, z czego 221 ha należy do Skarbu Państwa), lasy oraz tereny zadrzewione i zakrzewione (117 ha), grunty pod wodami (33 ha), tereny różne (31 ha) oraz nieużytki (8 ha).

Miasto Bartoszyce w dniu 31.12.2014 roku zamieszkiwało 24 432 osób.

Tabela nr 1 przedstawia liczbę osób zamieszkujących poszczególne miasta powiatowe w województwie warmińsko-mazurskim.

Lp.	Nazwa miasta	Liczba ludności
1	Olsztyn	173 831
2	Elbląg	122 368
3	Ełk	60 103
4	Ostróda	33 790
5	Iława	33 344
6	Giżycko	29 932
7	Kętrzyn	27 924
8	Bartoszyce	24 432
9	Szczytno	24 185
10	Mrągowo	22 135
11	Działdowo	21 489
12	Pisz	19 562
13	Braniewo	17 281
14	Olecko	16 458
15	Lidzbark Warmiński	16 322
16	Gołdap	13 748
17	Węgorzewo	11 661
18	Nowe Miasto Lubawskie	11 180

Źródło: dane GUS

Na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli można zauważyć, iż Bartoszyce należą do średnich miast powiatowych w województwie warmińsko-mazurskim pod względem liczby mieszkańców.

Szczegółowe informacje dotyczące liczby i charakterystyki mieszkańców Bartoszyce zawarte są punkcie 3.2. Warunki demograficzne.

Bartoszyce są pierwszym większym miastem, które odwiedzają mieszkańcy Federacji Rosyjskiej po przekroczeniu granicy na przejściu granicznym w Bezledach. Stwarza to realne korzyści dla osób zamieszkujących to miasto. W Bartoszycach znajdują się siedziby urzędów, zakłady produkcyjne, handlowe oraz usługowe.

3.2. WARUNKI DEMOGRAFICZNE

Na podstawie danych uzyskanych z Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż w dniu 31 grudnia 2014 roku miasto Bartoszyce zamieszkiwały 24 432 osoby, w tym 12 857 kobiet oraz 11 575 mężczyzn. Zestawienie ludności zamieszkującej miasto Bartoszyce w latach 2011 – 2014 przedstawia **tabela nr 2**.

LATA	2011	2012	2013	2014
Liczba mieszkańców	24 827	24 719	24 527	24 432
Liczba kobiet	13 058	13 015	12 910	12 857
% ludności	52,5	52,6	52,6	52,6

Liczba mężczyzn	11 769	11 704	11 617	11 575
% ludności	47,5	47,4	47,4	47,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

W latach 2011 – 2014 liczba mieszkańców Bartoszczyk spadła o 1,59 %. Spowodowane jest to wieloma czynnikami zarówno o charakterze gospodarczym, jak i społecznym.

Na podstawie wyżej przedstawionych danych można zauważyć, że liczba mieszkańców miasta Bartoszyce w latach 2011 – 2014 rokrocznie spadała. Nie jest to trend odosobniony, ponieważ w skali województwa warmińsko-mazurskiego oraz powiatu bartoszyckiego można zauważyć analogiczne zjawiska. Prognoza ludności przeprowadzona przez Główny Urząd Statystyczny dla województwa warmińsko-mazurskiego zakłada dalszy spadek liczby ludności.

W 2012 roku w mieście Bartoszyce gęstość zaludnienia wyniosła 2072 osoby na każdy kilometr kwadratowy i był to wskaźnik spadający w latach 2011 – 2014.

Tabela nr 3 przedstawia wskaźnik gęstości zaludnienia w Bartoszczykach w latach 2011 -2014.

Lata	Gęstość zaludnienia (os/km ²)
2011	2257
2012	2247
2013	2230
2014	2072

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na podstawie danych zawartych w powyższych tabelach można zauważyć, iż zarówno liczba mieszkańców Bartoszczyk, jak i gęstość zaludnienia w mieście rokrocznie spadała. Jest to trend niekorzystny z demograficznego punktu widzenia. Jeżeli utrzyma się on na niezmiennym poziomie, może to w dłuższej perspektywie powodować duże utrudnienia na wielu obszarach: gospodarki, rynku pracy, czy polityki społecznej w mieście.

Tabela nr 4 przedstawia liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Bartoszczykach w latach 2011 – 2014.

Lata	Wiek przedprodukcyjny		Wiek produkcyjny		Wiek poprodukcyjny	
	Liczba osób	(%)	Liczba osób	(%)	Liczba osób	(%)
2011	4354	17,5	16 392	66,0	4081	16,4
2012	4295	17,3	16 149	65,3	4275	17,2
2013	4224	17,2	15 836	64,5	4467	18,2
2014	4182	17,1	15 570	63,7	4680	19,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Tabela nr 4 pokazuje wyraźny trend w postaci spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym wraz ze znacznym wzrostem liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Dynamika tych trendów jest bardzo wyraźna w przypadku wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym (wzrost o 2,7%), przy jednoczesnym spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (spadek o 0,4%) i osób w wieku produkcyjnym (spadek o 2,3%).

Nie jest to jednak trend odosobniony – podobne zjawiska możemy zauważyć w skali powiatu, województwa, a nawet całego kraju. Trend wskazany w latach 2011 – 2014 jest jedynie częścią długoletniego procesu starzenia się społeczeństwa w Polsce.

Tabela nr 5 przedstawia strukturę wiekową mieszkańców Bartoszcyc w dniu 31.12.2014 roku.

Grupa wiekowa	Liczba mieszkańców
0-9	2381
10-19	2316
20-29	3265
30-39	3985
40-49	3161
50-59	3854
60-69	3123
70+	2347

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli można zauważyć, iż najliczniejszą grupę mieszkańców Bartoszcyc stanowią osoby w wieku 20-39 lat, co jest faktem korzystnym z demograficznego punktu widzenia. Niepokojącym wskaźnikiem jest porównywalna liczba osób w wieku ponad 70 lat (2347 osób) oraz liczba osób w wieku 0-9 lat (2381 osób). W dłuższej perspektywie może to powodować znaczne problemy społeczne, a także problemy na rynku pracy związane z brakiem młodych, wykwalifikowanych pracowników w różnych grupach zawodowych. Najliczniejszą grupę mieszkańców Bartoszcyc w 2014 roku stanowiły osoby w wieku 30-39 lat, co stanowi potwierdzenie faktu o powolnym, lecz postępującym procesie starzenia się ludności miasta.

Tabela nr 6 przedstawia strukturę wiekową mieszkańców miasta Bartoszcyc w latach 2011 – 2014.

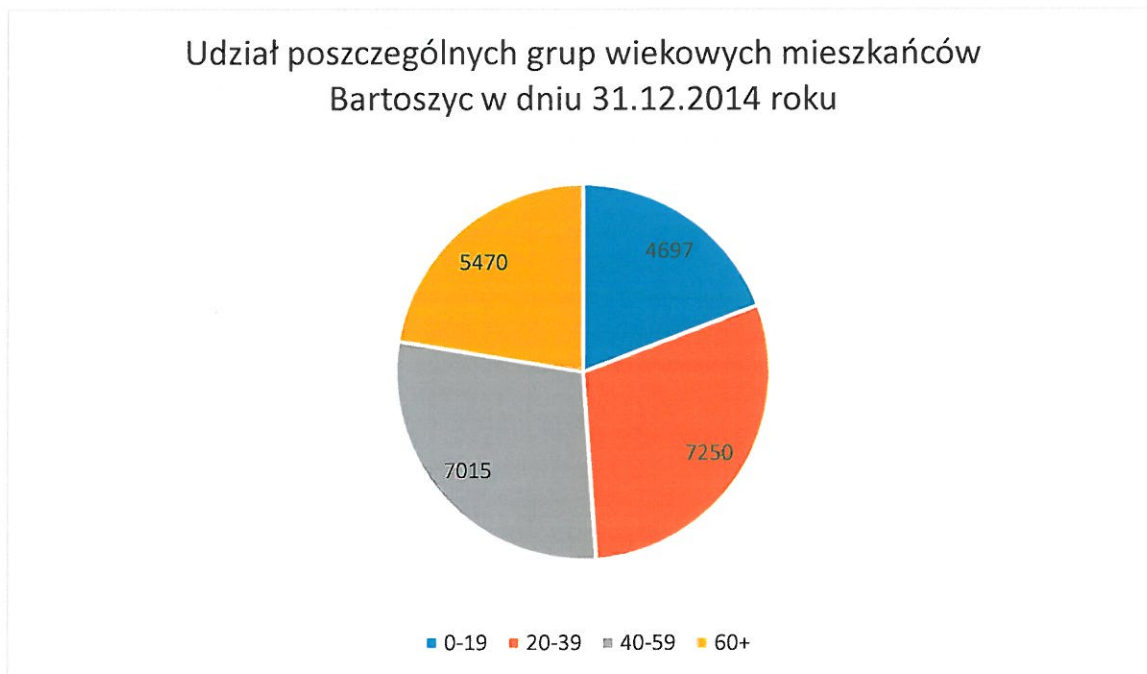
Przedział wiekowy	Lata	Liczba mieszkańców	% ogółu	Trend
0-19	2011	4943	19,9	
	2012	4858	19,6	
	2013	4771	19,4	
	2014	4697	19,2	
20-39	2011	7635	30,7	
	2012	7531	30,4	
	2013	7390	30,1	
	2014	7250	29,6	
40-59	2011	7384	29,7	
	2012	7230	29,2	
	2013	7125	29,0	

	2014	7015	28,7	
60+	2011	4865	19,5	↑
	2012	5091	20,5	
	2013	5241	21,3	
	2014	5470	22,3	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli można zauważyć, iż w latach 2011-2014 w Bartoszycach, zaszły, z demograficznego punktu widzenia, niekorzystne zmiany. Liczba ludności do 19 roku życia spadła z poziomu 19,9 % w roku 2011, do poziomu 19,2 % w roku 2014. Z kolei liczba osób starszych - w wieku powyżej 60 roku życia wzrosła z poziomu 19,5 % w roku 2011, do poziomu 22,3 % w roku 2014. Utrzymywanie się takiego trendu może spowodować bardzo niekorzystne konsekwencje dla gospodarki w Bartoszycach, która w dłuższej perspektywie czasowej może zacząć cierpieć na brak osób, zarówno w wieku przedprodukcyjnym, jak i produkcyjnym. Rosnąć będzie liczba osób starszych, które wymagać będą opieki oraz specjalistycznych usług ze strony młodszych mieszkańców miasta, jak również podjęcia konkretnych działań ze strony władz miasta oraz jednostek podległych.

Wykres nr 1 przedstawia udział poszczególnych grup wiekowych mieszkańców Bartoszyk w ogólnej liczbie ludności tego miasta.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Najliczniejszą grupę mieszkańców Bartoszyk w dniu 31 grudnia 2014 stanowiły osoby w wieku 20-39 lat. Niekorzystnym natomiast jest fakt przewagi liczby osób w wieku powyżej 60 lat nad osobami do lat 19.

Tabela nr 7 przedstawia liczbę urodzeń i zgonów w Bartoszycach w latach 2011 – 2014.

Lata	Województwo warmińsko- mazurskie	Miasto Bartoszyce	(%)
URODZENIA			
2011	14 750	217	1,47
2012	14 330	199	1,39
2013	13 624	207	1,52
2014	13 958	181	1,30
ZGONY			
2011	12 940	228	1,76
2012	13 415	208	1,55
2013	13 923	275	1,98
2014	Brak danych	219	b.d.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Wskaźnik obciążenia demograficznego ma za zadanie ukazanie stosunku liczby ludności w wieku przed i poprodukcyjnym do liczby ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym.

W tabeli nr 8 wskazano wskaźnik obciążenia demograficznego dla miasta Bartoszyce w latach 2011 - 2014

Lata	Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
2011	51,5	93,7	24,9
2012	53,1	99,5	26,5
2013	54,9	105,8	28,2
2014	56,9	111,9	30,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Dane zawarte w powyższej tabeli wskazują niekorzystne z punktu demograficznego procesy następujące w mieście Bartoszyce. Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym w latach 2011 – 2014 systematycznie rośnie, podobnie jak liczba osób w wieku poprodukcyjnym, przypadających na wskaźnik osób w wieku produkcyjnym.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy warunków demograficznych miasta Bartoszyce można wysnuć następujące wnioski: społeczeństwo Bartoszyce, jak innych miast w województwie warmińsko-mazurskim starzeje się.

Przyrost osób w wieku powyżej 60 roku życia jest większy niż osób młodych, w wieku przedprodukcyjnym. Trendy wieku ludności Bartoszyce są niekorzystne z demograficznego punktu widzenia. Istnieje realne zagrożenie, iż w przypadku dalszego trwania pokazanych powyżej procesów, a także przy odpływie młodych mieszkańców Bartoszyce do większych i bardziej atrakcyjnych pod względem zatrudnienia ośrodków miejskich, społeczeństwo miasta będzie stopniowo się starzało.

Niezbędna jest w kolejnych latach 2016-2022, polityka społeczna, skierowana na aktywne wspieranie osób młodych atrakcyjną ofertą w zakresie warunków życia, zatrudnienia oraz prorodzinnej polityki prorodzinnej, uwzględniającej potrzeby i korzyści osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym.

3.3 RYNEK PRACY

W dniu 30 kwietnia 2015 roku w mieście Bartoszyce zarejestrowane były 1802 osoby bezrobotne, w tym 899 kobiet i 903 mężczyzn.

Tabela nr 9 przedstawia liczbę osób bezrobotnych w Bartoszycach w latach 2012 – 2015.

Lata	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
2012	2116	1046	1070
2013	2117	1058	1059
2014	1891	975	916
30.04.2015	1802	903	899

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Na podstawie danych ukazanych w tabeli nr 9 można zauważyć, iż liczba osób bezrobotnych w latach 2012-2015 spadła.

Tabela nr 10 przedstawia procentowy wskaźnik liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w mieście Bartoszyce, w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2011 - 2014.

Lata	Ogółem (%)	Kobiety (%)	Mężczyźni (%)
2011	12,7	12,0	13,4
2012	13,1	12,4	13,8
2013	13,4	12,8	14,0
2014	12,1	12,0	12,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli można stwierdzić, iż procentowy wskaźnik liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym nie wykazuje zdecydowanego trendu. Rokrocznie liczba osób bezrobotnych zmienia się w zależności od bieżących warunków panujących na lokalnym oraz ponadregionalnym rynku pracy.

Większy odsetek procentowego wskaźnika liczby osób bezrobotnych, zarejestrowanych w mieście Bartoszyce w liczbie ludności w wieku produkcyjnym stanowią mężczyźni.

Tabela nr 11 przedstawia strukturę osób bezrobotnych w Bartoszycach w latach 2012-2015 według wieku.

Lata	Do 25	25-34	35-44	45-54	55-59	60 i więcej
2012	357 (16,9%)	629 (29,7%)	406 (19,1%)	490 (23,2%)	191 (9,1%)	43 (2,0%)
2013	307 (14,4%)	627 (30,0%)	398 (18,8%)	461 (21,8%)	258 (11,9%)	66 (3,1%)

2014	266 (14,1%)	525 (27,8%)	383 (20,2%)	403 (21,3%)	233 (12,3%)	81 (4,3%)
30.04.2015	252 (13,9%)	514 (28,5%)	383 (21,3%)	354 (19,6%)	213 (11,9%)	86 (4,8%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Bartoszycach

Na podstawie danych zawartych w tabeli nr 11 można zauważyć, iż najliczniejszą grupę wiekową wśród osób bezrobotnych w mieście Bartoszyce stanowią osoby w wieku 25-34 lata. Jest to sytuacja powtarzająca się w kolejnych latach. Niepokojący jest również fakt stałego powiększania się odsetka osób bezrobotnych w wieku powyżej 60 lat z poziomu 2,0% do poziomu 4,8% ogółu osób bezrobotnych – ponad dwukrotny wzrost. Osoby w wieku ponad 60 lat mają mniejsze szanse na ponowne znalezienie zatrudnienia poprzez ograniczone możliwości przekwalifikowania lub podniesienia kwalifikacji zawodowych. Należy podjąć działania ograniczające zjawisko dalszego wzrostu odsetka liczby osób w wieku ponad 60 roku życia w ogólnej liczbie osób bezrobotnych. Dobrym wskaźnikiem jest spadek odsetka osób młodych (do 25 roku życia oraz w przedziale wiekowym 25-34 lata).

Tabela nr 12 przedstawia liczbę osób bezrobotnych w Bartoszycach według wykształcenia.

Lata	Gimnazjalne i poniżej	Zasadnicze zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Policealne i średnie zawodowe	Wyższe
2012	458	701	294	422	241
2013	446	703	287	431	250
2014	431	608	266	374	212
30.04.2015	384	547	281	375	215

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Bartoszycach

Rokrocznie największą liczbę osób bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Na drugim miejscu znalazły się osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Osoby o niskim wykształceniu mają problemy ze znalezieniem pracy ze względu na niskie kwalifikacje zawodowe. Należy podjąć działania zmierzające do ułatwienia osobom z niskim wykształceniem znalezienia zatrudnienia poprzez projekty mające na celu nabycie nowych lub podniesienie posiadanych kwalifikacji zawodowych lub zwiększenie ich umiejętności w zakresie aktywnego poszukiwania pracy i sprawnego poruszania się po rynku pracy, a także dostosowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy.

Tabela nr 13 przedstawia liczbę osób bezrobotnych w Bartoszycach według stażu pracy.

Lata	Do 1 roku	1-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	20-30 lat	30 lat i więcej	Bez stażu
2012	322 (15,2%)	522 (24,7%)	324 (15,4%)	337 (15,9%)	254 (12,0%)	61 (2,9%)	296 (13,9%)
2013	321 (15,2%)	513 (24,2%)	305 (14,3%)	361 (17,1%)	269 (12,7%)	80 (3,8%)	268 (12,7%)
2014	293 (15,5%)	455 (24,1%)	283 (14,9%)	339 (17,9%)	228 (12,1%)	65 (3,4%)	229 (12,1%)
30.04.2015	294 (16,3%)	443 (24,6%)	274 (15,2%)	311 (17,3%)	217 (12,0%)	53 (2,9%)	210 (11,7%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Bartoszycach

Na podstawie danych zawartych w tabeli nr 13 można stwierdzić, iż największą grupą osób bezrobotnych w Bartoszycach są osoby ze stażem pracy od 1 roku do pięciu lat. Dobrym wskaźnikiem jest spadek odsetka liczby osób, które nie posiadają stażu pracy. Niepokojący jest natomiast fakt wzrostu liczby osób bezrobotnych, które mają staż pracy do jednego roku. Należy podjąć działania i projekty zmierzające do poprawy skuteczności poszukiwania pracy przez osoby z niskim stażem pracy.

Tabela nr 14 przedstawia liczbę osób bezrobotnych w mieście Bartoszyce według pozostałych kategorii.

Lata	Liczba bezrobotnych	Długotrwale bezrobotni	Bezrobotni do 25 roku życia	Bezrobotni powyżej 50 roku życia	Bezrobotni bez kwalifikacji
2012	2116	1189 (56,2%)	357 (16,9%)	501 (23,7%)	447 (21,1%)
2013	2117	1244 (58,8%)	307 (14,5%)	579 (27,3%)	507 (23,9%)
2014	1891	1143 (60,4%)	266 (14,0%)	537 (28,3%)	515 (27,2%)
30.04.2015	1802	1050 (58,3%)	252 (13,9%)	493 (27,4%)	492 (27,3%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Olsztynie

Na podstawie informacji zawartych w powyższej tabeli można zauważyć, iż w latach 2012 – 2015 liczba osób długotrwale bezrobotnych utrzymywała się na wyrównanym poziomie, oscylującym w granicach 60% ogólnej liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych. Cieszy fakt spadku odsetka liczby osób młodych – do 25 roku życia, niepokoi natomiast wzrost liczby osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia oraz osób nie posiadających kwalifikacji zawodowych. Należy podjąć zdecydowane działania mające na celu zatrzymanie tych niekorzystnych trendów, poprzez objęcie opieką osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia, a także osób nie posiadających kwalifikacji zawodowych.

Na terenie miasta zarejestrowane są 2 232 podmioty gospodarcze. Do największych pracodawców należą firmy z branży meblarskiej (produkcja mebli drewnianych i tapicerowanych, szkła meblowego) oraz z branży odzieżowej. W Bartoszycach duże znaczenie ma również zatrudnienie w sektorze publicznym oraz reprezentowanym przez administrację samorządową szczebla gminnego i powiatowego i podległe temu sektorowi liczne jednostki budżetowe (swoją siedzibę posiadają tutaj władze miasta, gminy wiejskiej Bartoszyce oraz powiatu bartoszyckiego).

Główni pracodawcy w Bartoszycach

L.p.	Nazwa firmy	Liczba zatrudnionych	Adres	Branża
1	BRW SOFA Sp. z o.o.	340	ul. Warszawska 22a	produkcja mebli tapicerowanych
2	Nova Mazur Design Sp. z o.o.	275	ul. Orzeszkowej 2	produkcja mebli tapicerowanych
3	FM Bravo Sp. z o.o.	223	ul. Drzewna 1	produkcja mebli
4	W - M Glass Sp. z o.o.	178	ul. Kętrzyńska 53	produkcja szkła meblowego
5	Infinity Group Sp. z o.o.	151	ul. Pieniężnego 10	produkcja odzieży
6	STALMOT & WOLMET S.A.	120	ul. Drzewna 5	produkcja okuć meblowych
7	MOBILIS Sp. z o.o.	110	ul. Kętrzyńska 64	usługi transportowe
8	COWiK Wodociągowo - Ciepłownicza Sp. z o.o.	92	ul. Limanowskiego1	usługi komunalne
9	CORAB Sp. z o.o.	90	ul. Kętrzyńska 57	produkcja anten satelitarnych, systemów fotowoltaicznych
10	Get Fresh Cosmetics LTD Sp. z o.o.	od 60 do 180	ul. Pieniężnego 10	produkcja środków chemicznych
11	BARTKO Sp. z o.o.	85	ul. gen. Józefa Bema 32	gospodarka komunalna
12	BART - DRUK Sp. z o.o.	81	ul. Kętrzyńska 41	produkcja opakowań, drukarnia
13	Paged - Sklejka S.A.	55	ul. 11-go Listopada 2	produkcja surowca do produkcji sklejek
14	"DELUX" Przewozy Turystyczno - Pasażerskie	50	ul. Karola Marksa 61	przewozy turystyczno-pasażerskie
15	Zakład Gospodarki Odpadami Sp. z o.o.	25	ul. Zbożowa 8	gospodarka komunalna
16	STANTEX	25	ul. Nad łąną 15	produkcja odzieży
17	Peak Packaging Poland Sp. z o.o.	23 - 26	ul. Inwestycyjna 5	produkcja opakowań foliowych

18	AMK - Workstyle Kozłowscy Sp.j.	23	ul. Karola Marksa 13	odzież ochronna, artykuły BHP
19	"Wawrzyn" Handlowo - Produkcyjna Spółdzielnia Pracy	23	ul. Kętrzyńska 35	produkcja wyrobów tartacznych
20	Mt - Nord - m. Girulski i T Karnicki	20	ul. Zakole 17	produkcja artykułów papierniczych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miasta Bartoszyce

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, w Bartoszycach, w 2013 roku działały 2 232 podmioty gospodarcze, odnotowując tym samym wzrost o 7% w stosunku do 2007 roku. Udział sektora prywatnego w ogólnej liczbie podmiotów wynosił 95,5%, co jest wartością typową dla miast o podobnej wielkości. W strukturze form organizacyjno-prawnych istniejących podmiotów gospodarczych dominowała działalność gospodarcza prowadzona przez osoby fizyczne. Na terenie miasta działalność prowadziły 22 spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego.

Podmioty	2007 rok	2013 rok	Zmiana w latach 2007-2013
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własnościowych:			
Ogółem	2087	2232	7%
w tym sektor publiczny	87	100	15%
w tym sektor prywatny	2000	2132	7%
Podmioty gospodarki narodowej wg wybranych form prawnych:			
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1618	1599	-1%
Spółki handlowe	81	94	16%
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	18	22	22%
Spółdzielnie	10	10	0%
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	56	76	36%
Spółki cywilne	b.d.	172	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Na podstawie analizy danych z zakresu liczby podmiotów gospodarczych w Bartoszycach, według sekcji PKD tego zestawienia stwierdza się, że w roku 2013 najwięcej podmiotów gospodarczych działało w sekcji związanej z handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów. Zarejestrowano w niej 26% wszystkich podmiotów gospodarczych. Znaczna liczba podmiotów gospodarczych zajmowała się również budownictwem (10%), opieką zdrowotną i pomocą społeczną (9%), pozostałą działalnością usługową (9%), transportem i gospodarką magazynową (8%), działalnością związaną z obsługą rynku nieruchomości (8%). Najmniej zarejestrowanych jednostek gospodarczych zajmowało się wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (1 podmiot) oraz górnictwem i wydobywaniem (1 podmiot). Podobnie kształtowała się struktura działalności gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne. Wśród nich największy udział miał handel hurtowy, detaliczny i naprawa pojazdów (28%), budownictwo (13%), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (11%) oraz transport i gospodarka magazynowa (10%).

3.4. ZASOBY MIESZKANIOWE

Zasoby mieszkaniowe miasta Bartoszyce na koniec 2014 roku obejmowały 9 071 mieszkań o 33 152 izbach i powierzchni użytkowej 536 225 m². Przeciętna powierzchnia mieszkania wynosi 59,1 m², co daje wskaźnik przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę na poziomie 21,9 m². Pomimo wzrostu tego wskaźnika, na przestrzeni analizowanych lat pozostaje on wciąż na niższym poziomie niż średnia dla województwa warmińsko-mazurskiego (23,6 m²) oraz dla kraju (26,7 m²). W Bartoszycach pod względem liczby budynków, mieszkań oraz ich powierzchni użytkowej występuje przewaga zabudowy wielorodzinnej.

Zgodnie z danymi przedstawionymi w poniższej tabeli, zasoby mieszkaniowe w Bartoszycach rosną. W latach 2007-2014 liczba mieszkań wzrosła o 260, liczba izb o 1 192, a powierzchnia użytkowa mieszkań o 22 840 m². Przy niekorzystnej sytuacji demograficznej wpłynęło to na poprawę wskaźników zasobów mieszkaniowych przedstawionych w tabeli.

Tabela nr 15 przedstawia stan zasobów zasoby mieszkaniowych w Bartoszycach

Lata	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań	Przeciętna pow. użytkowa na 1 mieszkańca	Mieszkania na 1000 mieszkańców
2010	8945	32623	525129	58,7	357,0
2011	8992	32817	528905	58,8	362,2
2012	9025	32966	531724	58,9	365,1
2013	9046	33044	533753	59,0	368,8
2014	9071	33152	536225	59,1	369,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta w Bartoszycach

Pomimo wzrostu bezwzględnej liczby mieszkań w Bartoszycach, dynamika rozwoju budownictwa mieszkaniowego jest na bardzo niskim poziomie. Liczba mieszkań oddanych

na 1000 mieszkańców od roku 2007 do 2013 wynosi 12,8 i jest na zdecydowanie niższym poziomie niż w przypadku Polski (26,6), województwa warmińsko-mazurskiego (25,7) i wybranych miast o podobnej liczbie ludności – Działdowa (37,6), Kętrzyna (19,5) i Szczytna (17,6).

Zanotowany wzrost liczby mieszkań jest niewystarczający w zestawieniu z dużym zapotrzebowaniem na mieszkania na terenie miasta. O niezaspokojonych potrzebach mieszkaniowych w Bartoszycach świadczy liczba rodzin, które oczekują na lokale socjalne. W 2014 roku było to 25 rodzin. Są to głównie rodziny o niskich dochodach, będące w trudnej sytuacji życiowej oraz posiadające wyroki eksmisyjne. Standard lokali socjalnych i ich wyposażenie jest na niskim poziomie, jednak lokalne te nadają się do zamieszkania.

Niezaspokojone potrzeby mieszkaniowe miasta przejawiają się w następujących aspektach:

- brak lokali przeznaczonych na realizację wyroków eksmisyjnych z prawem do lokalu socjalnego,
- brak pomieszczeń tymczasowych przeznaczonych na realizację wyroków eksmisyjnych bez prawa do lokalu socjalnego,
- brak lokali przeznaczonych na lokale zamienne (w celu realizacji rozbiórek),
- brak lokali na realizację wykazów osób zakwalifikowanych do zawarcia umów najmu lokali socjalnych oraz lokali na czas nieoznaczony.

Zaległości z tytułu opłat za mieszkania komunalne w 2013 roku wynosiły 194,6 tys. zł. i dotyczyły 131 mieszkań, z czego zaległości w opłatach powyżej 3 miesięcy wynoszą 147,8 tys. zł.

Zaległości w opłatach za mieszkanie są częstą przyczyną postępowań eksmisyjnych. Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku w sądzie toczyło się 11 postępowań eksmisyjnych, zakończono 10 postępowań eksmisyjnych, a 30 postępowań zostało zakończonych w latach poprzednich i w 2014 roku oczekiwało na realizację.

Sytuację mieszkaniową w mieście rozpatrywać można również poprzez ilość wypłacanych dodatków mieszkaniowych. Prawo do dodatków mieszkaniowych mają najubożsi lokatorzy mieszkań komunalnych i spółdzielczych, których nie stać na miesięczne opłaty czynszu. Osoby ubiegające się o dodatek mieszkaniowy muszą posiadać tytuł prawny do zajmowanego lokalu i spełniać kryterium dochodowe. W 2014 roku wypłacono łącznie 6 939 dodatków mieszkaniowych na kwotę 1 064 187 zł.

Główni administratorzy zasobów wielorodzinnych na terenie Miasta Bartoszyce to:

- „LOKUM” Sp. z o.o.,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa „BUDOWLANI”,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa "PERKOZ",
- ponad 130 Wspólnot Mieszkaniowych.

Zasób mieszkaniowy miasta tworzą lokale mieszkalne położone w budynkach stanowiących w całości własność miasta (37 budynków) oraz lokale mieszkalne będące własnością miasta

położone w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych (113 budynków). Komunalne zasoby mieszkaniowe gminy składają się z 728 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 29 206 m², które stanowią 8% wszystkich zasobów mieszkaniowych w mieście. W gminnym zasobie mieszkaniowym znajdują się 94 mieszkania socjalne (13% mieszkań komunalnych) o łącznej powierzchni 3 015 m². Udział mieszkań będących własnością miasta jest na wyższym poziomie niż średnia w województwie (6,7%) i powiecie (6,9%). Również w porównaniu do innych miast o podobnej liczbie ludności wskaźnik ten jest wyższy, dla przykładu w Działdowie wynosi on 7% i w Kętrzynie 6,4%. Jedynie w Szczytnie wynosił o 1,9 p.p. więcej niż w Bartoszycach. Również udział mieszkań socjalnych w komunalnych zasobach mieszkaniowych miasta Bartoszyce jest wysoki (12,9%).

3.5. TURYSTYKA

Głównym czynnikiem dla rozwoju turystyki w mieście Bartoszyce jest jego przygraniczne położenie. Szczególnie istotne w tym kontekście jest wprowadzenie małego ruchu granicznego. Wprowadzone regulacje pozwalają na wielokrotne przekraczanie granicy między Rzeczpospolitą Polską, a Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej (czyli granicy zewnętrznej UE) przez mieszkańców strefy przygranicznej Polski i Obwodu Kaliningradzkiego na podstawie zezwoleń. Mały ruch graniczny, który zdecydowanie ułatwił przekraczanie granicy, powinien być odpowiednio wykorzystany poprzez stworzenie atrakcyjnej oferty turystycznej, szczególnie dla mieszkańców Obwodu Kaliningradzkiego.

W Bartoszycach baza hotelowa składa się z 8 obiektów, oferujących 223 miejsca noclegowe w 102 pokojach. Jedynym obiektem posiadającym w swojej ofercie zaplecze sportowo-rekreacyjne jest Hotel Bartis *** (basen kryty, siłownia, sauna, zabiegi SPA). Obiekt ten posiada również 3 sale konferencyjne.

Tabela nr 16 przedstawia wykaz bazy hotelowej w Bartoszycach

Nazwa	Ilość miejsc noclegowych	Liczba pokoi
Stacja Paliw Motel Milo ul. Bema 5	14	9
Stacja paliw Motelik ul. Warszawska 22	16	6
Hotelik „LUX” ul. Boh. Warszawy 37	12	6
Hotelik „WIKOLA” ul. Nowowiejskiego 37	20	10
Mini Hotelik „SPICHLERZ” ul. Strzeleckiego 2	13	4
„Hotel przy Stodole” ul. Bema 11	36	14
Hotel „Bartis” Pl. Konstytucji 3 Maja 5	100	46
Hotel „Astra” ul. Kowali 2	12	7
RAZEM	223	102

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Bartoszycach

W przypadku turystyki jednym z elementów, który decyduje o atrakcyjności regionu jest baza noclegowa i towarzysząca jej infrastruktura. Miasto Bartoszyce oraz jego okolice charakteryzują się dużą atrakcyjnością dla rozwoju turystyki, głównie ze względu

na przygraniczne położenie, jednakże potencjał ten nie jest obecnie w pełni wykorzystywany. Słabo rozbudowana baza noclegowa i gastronomiczna nie przyciąga turystów. Działania w tym zakresie zmierzać powinny do rozbudowy bazy turystycznej (hotele, motele, pensjonaty) o odpowiednim standardzie wraz z infrastrukturą towarzyszącą (gastronomia, urządzenia rekreacyjne, parkingi) oraz adaptacji i modernizacji istniejących obiektów w celu podniesienia ich standardu. Polityka w zakresie podnoszenia atrakcyjności miasta dotyczyć powinna również już istniejących terenów rekreacyjnych poprzez ich porządkowanie, poszerzanie programu użytkowego, podnoszenie estetyki.

3.6. SYSTEM OŚWIATY

W roku szkolnym 2013/2014 Gmina Miejska Bartoszyce była organem prowadzącym dla 4 przedszkoli publicznych, 5 szkół podstawowych i 3 gimnazjów. Ponadto samorząd miejski dotował 1 przedszkole niepubliczne i 1 niepubliczne gimnazjum.

W latach 2010-2013 obserwowany był systematyczny wzrost liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Wpływ na to miał wzrost liczby dzieci w wieku 3-5 lat oraz większe zainteresowanie rodziców posyłaniem swoich dzieci do przedszkoli, co potwierdza wzrastający odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. W latach 2010-2013 liczba miejsc w przedszkolach była niższa niż liczba dzieci do nich uczęszczających. Sieć publicznych przedszkoli uzupełnianych przedszkolem niepublicznym nie zaspakajała potrzeb mieszkańców. W roku szkolnym 2013/2014 26 dzieci, zamieszkałych w Bartoszycach i zgłaszanych do przedszkoli podczas rekrutacji wiosną 2013 roku, nie zostało przyjętych z powodu braku miejsc.

Tabela nr 17 przedstawia wskaźniki dotyczące wychowania przedszkolnego w Bartoszycach w latach 2010 – 2013.

Lata	Liczba miejsc w przedszkolach	Liczba dzieci w przedszkolach	Dzieci w wieku 3-5 lat na 1 miejsce w przedszkolu	% dzieci w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym
2010	571	587	1,22	69,2
2011	571	589	1,28	76,0
2012	585	621	1,34	71,4
2013	646	648	1,23	79,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przedszkola na terenie Bartoszyc posiadają odpowiednią bazę i wyposażenie, zapewniające prawidłowy rozwój najmłodszych dzieci. Aby sprostać rosnącym stale wymaganiom najmłodszych oraz ich rodziców należy na bieżąco uzupełniać i doposażać istniejącą bazę w zakresie wyposażenia i nowych pomieszczeń przedszkolnych.

Na terenie miasta Bartoszyce znajduje się pięć szkół podstawowych: Szkoła Podstawowa nr 1, Szkoła Podstawowa nr 3, Szkoła Podstawowa nr 4, Szkoła Podstawowa nr 7 oraz Szkoła Podstawowa nr 8 z Ukraińskim Językiem Nauczania.

Tabela nr 18 przedstawia wskaźniki dotyczące szkół podstawowych oraz gimnazjów w Bartoszczach w latach 2010 - 2013

Lata	Oddziały w szkołach	Uczniowie	Uczniowie przypadający na 1 oddział	Uczniowie przypadający na 1 nauczyciela
SZKOŁY PODSTAWOWE				
2010/2011	79	1542	19,5	b.d.
2011/2012	75	1482	19,8	74,5
2012/2013	71	1435	20,2	72,1
2013/2014	71	1450	20,4	57,0
2014/2015	74	1552	21,0	b.d.
GIMNAZJA				
2010/2011	48	1008	21,0	b.d.
2011/2012	43	969	22,3	15,5
2012/2013	42	947	22,5	15,4
2013/2014	41	931	22,7	15,5
2014/2015	42	882	21	b.d.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terenie Bartoszczy działają 3 gimnazja: Gimnazjum nr 1 Bartoszczach, Gimnazjum nr 2, Gimnazjum nr 3 z Ukraińskim Językiem Nauczania. W analizowanych latach, podobnie jak w przypadku szkół podstawowych, zanotowany został spadek liczby uczniów (o ponad 7%). Prognozy demograficzne wskazują, że spadek ten będzie pogłębiał się w najbliższych latach. Jednak od roku 2019, w wyniku przejścia fali echa wyżu demograficznego, spodziewać się można wzrostu liczby uczniów. Oznacza to konieczność utrzymania sieci gimnazjów w mieście do 2020 roku. W późniejszych latach prognozowany jest już dynamiczny spadek liczby uczniów, zarówno w szkołach podstawowych, jak i gimnazjach.

Stan wyposażenia szkół podstawowych i gimnazjów, między innymi dzięki środkom unijnym pochodzącym z funduszy na lata 2007-2013, znacznie się poprawił, jednak potrzeby jednostek oświatowych w Bartoszczach nadal są dosyć duże i należy podjąć działania w dwóch kierunkach: efektywnego doposażania szkół i innych jednostek oświatowych w niezbędny sprzęt dydaktyczny oraz zwiększania oferty dydaktycznej, w tym zajęć pozaszkolnych, rekreacyjnych i sportowych.

3.7. DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Aktywność społeczna mieszkańców wpływa na procesy rozwojowe miasta. Popularnym wyznacznikiem poziomu aktywności społeczności lokalnej jest angażowanie się mieszkańców w działalność organizacji pozarządowych.

Organizacje pozarządowe działające na terenie miasta Bartoszyce są istotnym partnerem w realizacji zadań publicznych, szczególnie w kontekście działań rewitalizacyjnych w sferze społecznej. Bardzo ważnym zadaniem władz miejskich jest odpowiednie wspieranie i kształtowanie współpracy z tzw. podmiotami sektora trzeciego. W tym celu Rada Miasta Bartoszyce co roku uchwała Program współpracy Miasta Bartoszyce z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Głównymi obszarami współpracy są:

- nauka, edukacja, oświata i wychowanie,
- kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i tradycji,
- kultura fizyczna i sport,
- pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej,
- działania na rzecz osób niepełnosprawnych,
- profilaktyka i promocja zdrowia.

Współpraca odbywa się w dwóch formach – finansowej (zlecenie przez samorząd realizacji zadań publicznych w formie ich wsparcia z udzielaniem dotacji) oraz pozafinansowej (m.in. poprzez promocję, pomoc przy organizacji imprez, udostępnianie miejskich obiektów, pomoc w pozyskiwaniu pozabudżetowych środków finansowych). Z inicjatywy Urzędu Miasta powstały również portale internetowe promujące działalność organizacji pozarządowych - www.ngo.bartoszyce.pl (o charakterze informacyjno-poradniczym i promocyjnym) oraz www.sport.bartoszyce.pl (dot. działalności organizacji z zakresu sportu).

Zakres działalności organizacji pozarządowych w Bartoszycach jest szeroki. W 2014 roku działało 65 takich podmiotów, w tym:

- 10 organizacji działających w obszarze kultury,
- 16 organizacji działających w obszarze pomocy społecznej,
- 18 organizacji działających w obszarze kultury fizycznej i sportu,
- 5 organizacji działających w obszarze rekreacji,
- 3 organizacje działające w obszarze niepełnosprawności,
- 13 organizacji działających w pozostałych obszarach.

Spośród wyżej wymienionych 5 organizacji posiadało status organizacji pożytku publicznego, dzięki czemu są one uprawnione do otrzymywania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.

Aktywność i zaangażowanie bartoszyckich organizacji pozarządowych ocenia się bardzo dobrze. W ostatnich latach obserwuje się jednak spadek liczby tych podmiotów.

Należy podjąć szereg działań zmierzających do wieloaspektowego wspierania działalności organizacji pozarządowych. W celu skutecznej realizacji zapisów statutowych poszczególnych organizacji, niezbędne jest doposażenie techniczne organizacji, inwestycje w doskonalenie kadr oraz promocja bieżącej działalności organizacji pozarządowych i osiągniętych przez nie wyników.

3.8. ANALIZA WYBRANYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Codziennemu życiu mieszkańców każdej jednostki samorządu terytorialnego, w tym także kilkudziesięciotysięcznemu miastu, towarzyszą różne niedogodności i problemy, które swoim zasięgiem obejmują większą lub mniejszą grupę mieszkańców, należącą do ludzi pokoleniowo i społecznie zróżnicowanych. Powstaje wówczas zjawisko problemu społecznego. Każdy mieszkaniec miasta, który znajduje się w trudnej sytuacji życiowej, nie mogący sprostać jej samodzielnie, może uzyskać pomoc w instytucjach państwowych i samorządowych, ustawowo zobowiązanych do udzielania takiej pomocy. Podstawową jednostką zobowiązaną do takiej działalności w imieniu samorządu lokalnego na terenie miasta Bartoszyce jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach. Realizuje on w imieniu samorządu zadania własne i zlecone gminy z zakresu pomocy społecznej na rzecz najbardziej potrzebujących mieszkańców miasta. W ramach Ośrodka funkcjonuje Dzienny Dom „Senior – WIGOR”, Środowiskowy Dom Samopomocy oraz Poradnia Konsultacyjno-Terapeutyczna.

Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wspiera dodatkowo Stacja Socjalna Joannitów. Została ona utworzona jako efekt współpracy Zakonu Rycerskiego Św. Jana Chrzciciela, Mniejszości Niemieckiej w Bartoszycach oraz Urzędu Miasta w Bartoszycach i obecnie funkcjonuje w ramach struktur Urzędu Miasta. Stacja udziela nieodpłatnie pomocy najbardziej potrzebującym mieszkańcom miasta i powiatu poprzez darmowe wydawanie leków i sprzętu ortopedycznego.

Poza wyżej wspomnianymi podmiotami, w sferze pomocy społecznej działalność prowadzi:

- Dom Pomocy Społecznej ul. Boh. Monte Casino – oferuje pomoc dla osób przewlekle somatycznie chorych i w podeszłym wieku, znajduje się w nim 70 miejsc.
- Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza przy ulicy Limanowskiego pełni funkcję specjalistyczną, interwencyjną i wsparcia dziennego, oferuje 44 miejsca.
- Warsztaty Terapii Zajęciowej prowadzone przez Stowarzyszenie Integracji Osób Niepełnosprawnych „SION” przy ul. Bema, realizujące rehabilitację społeczną i zawodową na rzecz osób niepełnosprawnych.
- Zakład Aktywności Zawodowej, prowadzony przez SION w Bartoszycach. Celem Zakładu jest aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub o stopniu umiarkowanym, jeśli dodatkowo stwierdzono u tych osób autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną. ZAZ zatrudnia 25 osób. Oferuje domowe ciasta, kanapki, pizzę, wyroby rękodzielnicze, świadczy usługi porządkowe i pralnicze.
- Zarząd Rejonowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej prowadzi Dom dla Bezdomnych przy ul. Pieniężnego, w ramach którego zapewnia osobom bezdomnym nocleg, możliwość korzystania z posiłku, zaopatrzenie w środki czystości, odzież, pracę socjalną, elementy terapii pracą, pomoc informacyjno – doradcą.
- Zarząd Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża przy ul. Pieniężnego, prowadzi Punkt Opieki nad chorym w domu.

Tabela nr 19 przedstawia szczegółowe informacje na temat rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bartoszycach w latach 2012- 2014.

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Osoby, którym udzielono pomocy i wsparcia			
Liczba osób	2789	2253	2072
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie			
Liczba osób	2049	2133	1942
w tym osoby długotrwale korzystające	860	849	904
Wiek produkcyjny	832	1509	1459
Wiek poprodukcyjny	101	121	128
Liczba rodzin	1610	1537	1433
w tym kobiety	1362	902	826
w tym mężczyźni	1427	1351	680

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MOPS w Bartoszycach

Na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli można wywnioskować, iż liczba osób, którym MOPS w Bartoszycach udzielił pomocy i wsparcia w latach 2012 – 2014 spadła. Niepokojący jest wzrost liczby osób długotrwale korzystających ze świadczeń udzielanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach. Wzrasta także liczba osób korzystających ze świadczeń w wieku 0-17 lat.

Duży jest odsetek liczby osób, które utrzymując się z handlu wyrobami tytoniowymi i alkoholowymi z nieodległego Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej, pobierają świadczenia oferowane przez MOPS. Osoby takie stanowią duże utrudnienie, nie będąc zainteresowanymi podjęciem legalnego zatrudnienia i powrotem na legalny rynek pracy.

Tabela nr 20 przedstawia liczbę osób i rodzin z miasta Bartoszyce, którym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przyznał w latach 2012 – 2014 świadczenia ze względu na ich rodzaj.

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie pieniężne			
Liczba osób ogółem	1329	1363	1260
Liczba rodzin	1264	1300	1205
Liczba osób w rodzinach	2545	2596	2319
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie niepieniężne			
Liczba osób ogółem	1058	1139	988
Liczba rodzin	789	816	734
Liczba osób w rodzinach	1739	1805	1613
Osoby i rodziny, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy			
Liczba osób ogółem	2049	2133	1942
Liczba rodzin	1627	1627	1433
Liczba osób w rodzinach	3186	3247	2730

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MOPS w Bartoszycach

Liczba osób, a także liczba rodzin, które korzystały ze świadczeń zarówno pieniężnych, jak i niepieniężnych w latach 2012 – 2014 spadła. Spadła także liczba osób i rodzin, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy.

3.9. POWODY UDZIELENIA POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW WSPARCIA

W latach 2012 – 2014 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach udzielił świadczeń pieniężnych w następujących obszarach:

- Ubóstwo
- Bezrobocie
- Niepełnosprawność
- Długotrwała lub ciężka choroba
- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
- Alkoholizm
- Narkomania
- Potrzeba ochrony macierzyństwa (w tym wielodzietność)
- Bezdomność
- Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego
- Zdarzenia losowe
- Sieroctwo
- Przemoc w rodzinie

W latach 2012-2014 MOPS w Bartoszycach nie realizował świadczeń pieniężnych z tytułu: klęski żywiołowe i ekologiczne.

3.9.1 Charakterystyka obszaru udzielania pomocy – ubóstwo.

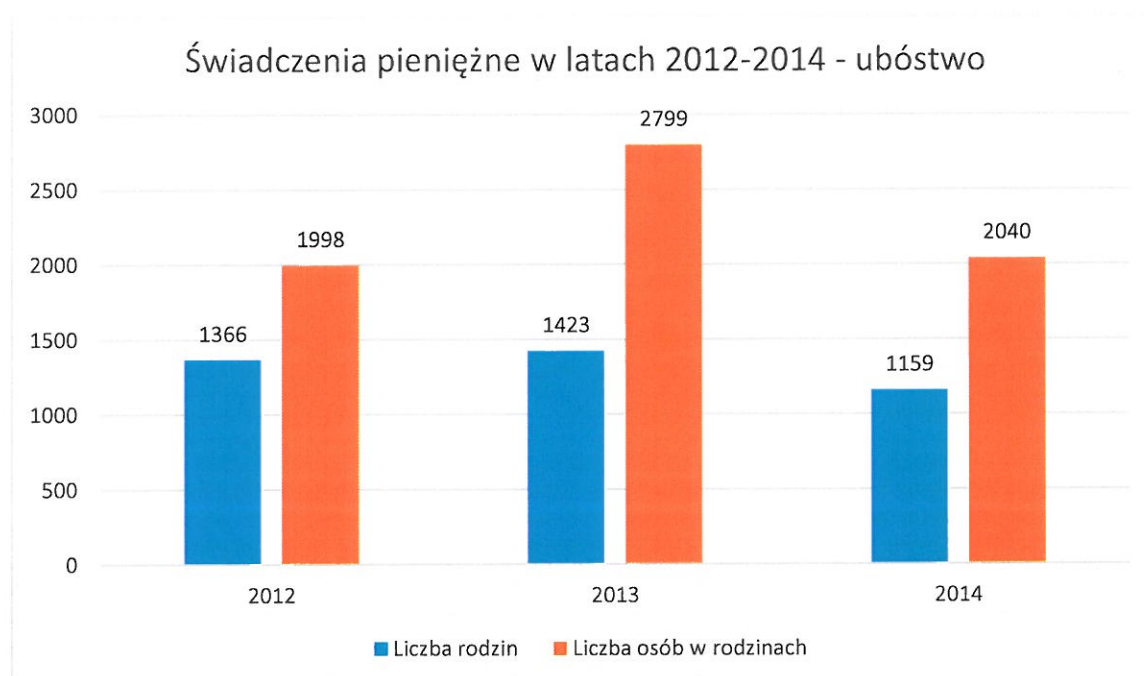
W skali całego kraju, województwa warmińsko-mazurskiego, a także miasta Bartoszyce zauważalny jest trend w postaci utrzymującego się stosunkowo dużego odsetka liczby osób, które znajdują się w stanie ubóstwa bądź skrajnego ubóstwa. Wynika to z faktu coraz trudniejszego dostępu obywateli do stałego, dobrze płatnego miejsca zatrudnienia, rosnącej inflacji w stosunku do uzyskiwanych zarobków, a także zmiennych, niekiedy wygórowanych oczekiwań potencjalnych pracodawców i restrukturyzacji zakładów pracy zatrudniających dużą liczbę pracowników, lub samych, niekiedy wygórowanych oczekiwań potencjalnych pracowników.

W latach 2012 -2014 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach udzielił łącznie 3948 świadczeń pieniężnych, powodem udzielenia których było ubóstwo, bądź skrajne ubóstwo. Brak możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych stanowi poważną przeszkodę w życiu społecznym i aktywnym funkcjonowaniu na rynku pracy, bądź poszukiwaniu zatrudnienia. W roku 2014 liczba osób, którym przyznano świadczenie pieniężne z tytułu ubóstwa spadła w stosunku do roku 2013.

Przyznawanie świadczeń z powodu ubóstwa jest działaniem bezsprzecznie niezbędnym, aby poprawić sytuację materialną osób, które w największym stopniu tego rodzaju pomocy potrzebują. Udzielanie tego typu świadczeń, aby w najlepszym aspekcie spełniały swoje

zadanie, musi być równocześnie powiązane z wieloma innymi działaniami wspierającymi, jak na przykład włączenie społeczne, aktywne poszukiwanie pracy oraz promocja idei samozatrudnienia i zintegrowanej współpracy.

Wykres nr 2 przedstawia liczbę rodzin oraz liczbę osób w rodzinach, którym MOPS w Bartoszczach w latach 2012-2014 przyznał świadczenia pieniężne z powodu ubóstwa.

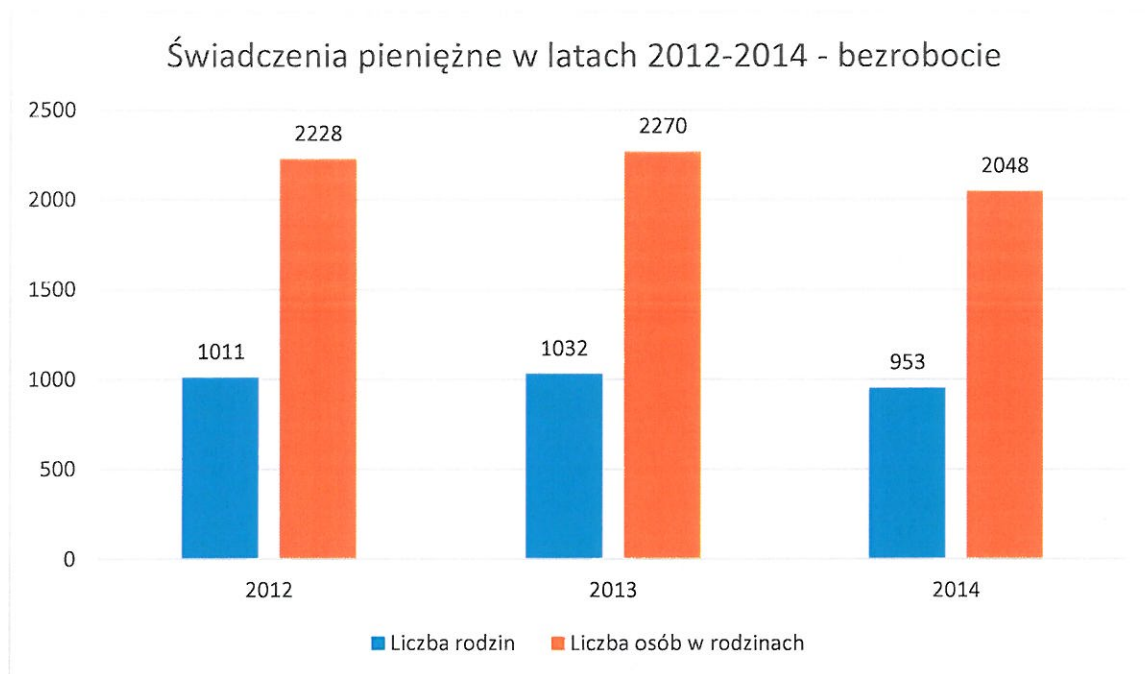

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MOPS w Bartoszczach

3.9.2 Charakterystyka obszaru udzielania pomocy – bezrobocie.

Według danych statystycznych zawartych w sprawozdaniach Urzędu Pracy MPiPS liczba osób bezrobotnych w ostatnich latach spadała.

Wykres nr 3 przedstawia liczbę rodzin oraz liczbę osób w rodzinach, którym MOPS w Bartoszczach w latach 2012-2014 przyznał świadczenia pieniężne z powodu bezrobocia.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MOPS w Bartoszycach

W latach 2012 – 2014 liczba rodzin, którym przyznano świadczenie pieniężne z tytułu bezrobocia rokrocznie spadała. Jest to dobry trend, świadczący o tym, iż zmniejsza się zapotrzebowanie na tego typu świadczenia.

Fakt bezrobocia i długotrwałego bezrobocia jest problemem społecznym, szeroko analizowanym i opisywanym. Wielomiesięczne i wieloletnie pozostawanie bez pracy stanowi faktyczny problem społeczny, powodujący niepożądane skutki o charakterze społecznym: spadek poczucia własnej wartości, wyobcowanie społeczne, a niekiedy uzależnienia od różnego rodzaju używek.

W Bartoszycach zbyt mało jest dużych zakładów pracy, w których stałe zatrudnienie mogliby znaleźć mieszkańcy miasta. Bartoszyce muszą stać się dla potencjalnych inwestorów ciekawą opcją dla umiejscowienia siedziby swojej firmy. Należy podjąć działania w celu aktywnego promowania Bartoszyc wśród potencjalnych inwestorów jako miejsca bardzo atrakcyjnego dla nich.

3.9.3 Charakterystyka obszaru udzielania pomocy – niepełnosprawność.

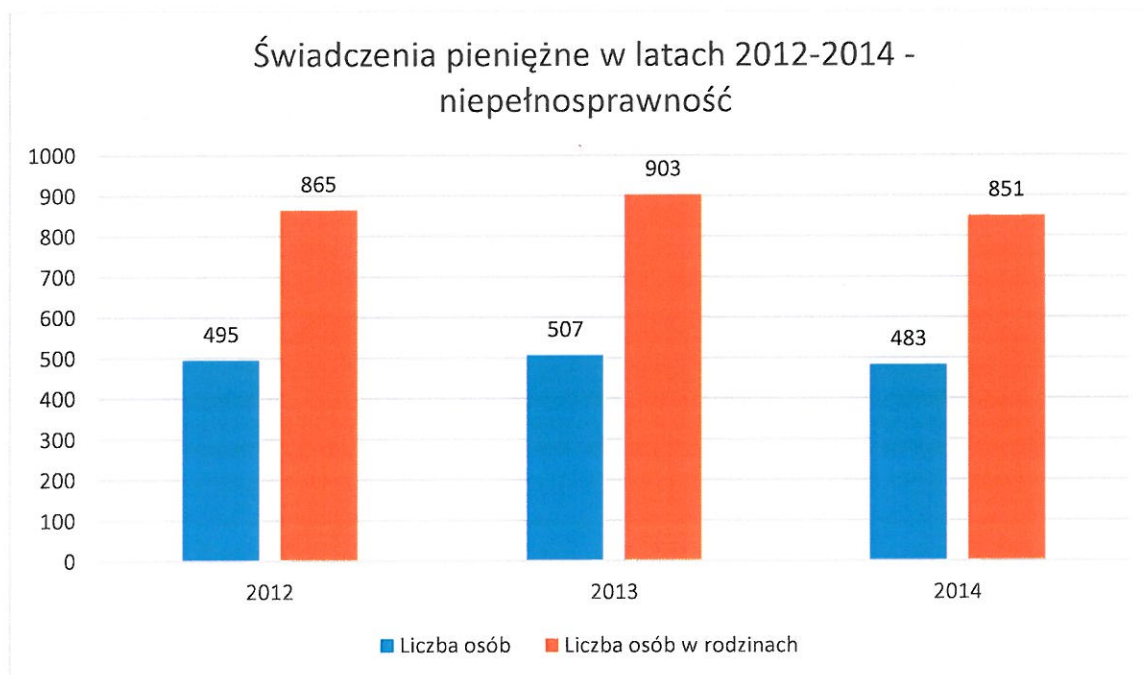
Osoby niepełnosprawne w Polsce stanowią sporą grupę społeczności. Prognozy przedstawiane przez Główny Urząd Statystyczny pokazują, iż zjawisko niepełnosprawności będzie się w najbliższym czasie istotnie pogłębiać. Mówiąc o osobach niepełnosprawnych mamy na myśli osoby posiadające stopień niepełnosprawności orzeczonego przez Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, Komisję przy ZUS, KRUS oraz również inne osoby z dysfunkcjami fizycznymi i umysłowymi. Za niepełnosprawne należy uznać osoby, których stan fizyczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ograniczenia

bądź uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych na poziomie powszechnie przyjętych kryteriów. Obserwacje pozwalają stwierdzić, że sytuacja tej grupy osób jest od dłuższego czasu bardzo trudna. Problemy osób niepełnosprawnych wiążą się głównie z ograniczonymi możliwościami zakupu protez, czy też sprzętu ułatwiającego komunikowanie się i samoobsługę, kosztowną oraz trudno dostępną rehabilitację. Dużym problemem są bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej, a także w innych miejscach – jak na przykład w budynkach użyteczności publicznej. Bariery takie nie tylko utrudniają, ale niekiedy wręcz uniemożliwiają osobom niepełnosprawnym dostęp do takich miejsc.

Istotna jest także problematyka edukacji osób niepełnosprawnych od chwili urodzenia do ukończenia nauki w ramach posiadanych predyspozycji i możliwości. Na tej płaszczyźnie widać niedoinwestowanie poradni zdrowia, przedszkoli, szkół i innych miejsc przeznaczonych do rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Niepełnosprawni spotykają się również z problemami społecznymi, które wiążą się z trudnościami akceptacji samego siebie i swoich schorzeń oraz z brakiem zrozumienia ze strony lokalnego społeczeństwa.

Niepełnosprawność stanowi dużą barierę społeczną w dwojaki sposób: osoba niepełnosprawna bywa niekiedy wykluczona z powodu licznych barier architektonicznych, a także spotyka się z problemami na rynku pracy. Opieka najbliższych członków rodziny znacznie ułatwia osobom niepełnosprawnym radzenie sobie w codziennym funkcjonowaniu, jednak kiedy osoba niepełnosprawna jest osobą samotną, wiele problemów o charakterze społecznym potrafi się wtedy znacznie kumulować.

Wykres nr 4 przedstawia liczbę rodzin oraz liczbę osób w rodzinach, którym MOPS w Bartoszycach w latach 2012-2014 przyznał świadczenia pieniężne z powodu niepełnosprawności.

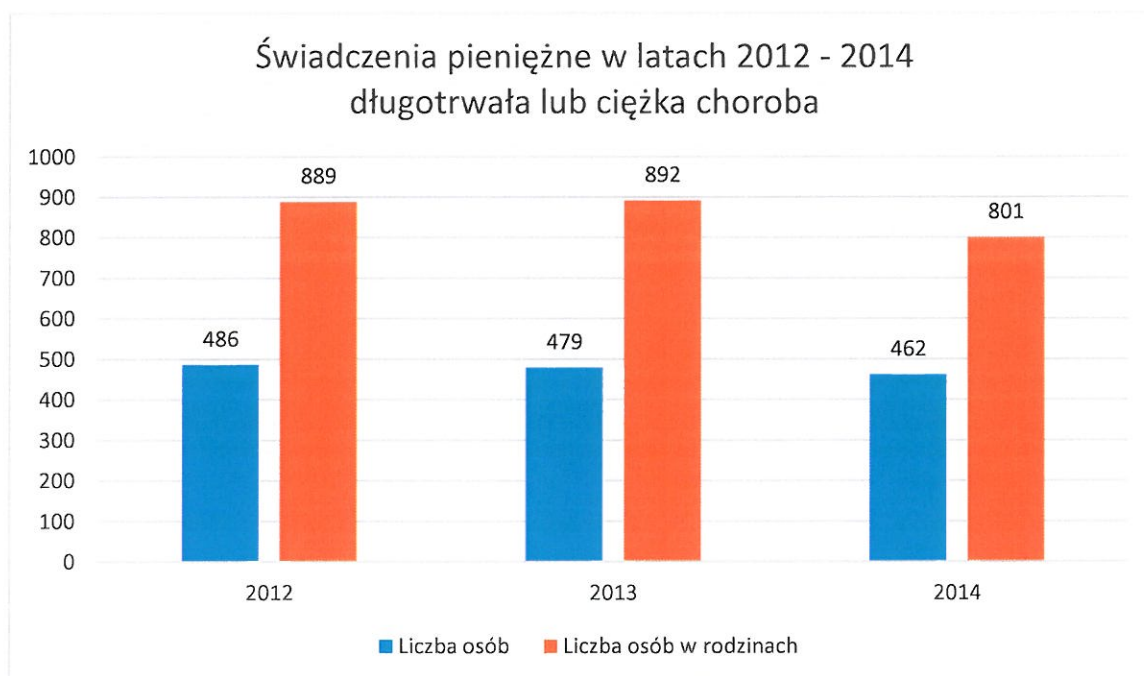
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MOPS w Bartoszycach

Na podstawie danych przedstawionych na powyższym wykresie można wywnioskować, iż liczba osób niepełnosprawnych, które otrzymały z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bartoszycach świadczenia pieniężne z tytułu niepełnosprawności w latach 2012-2014 utrzymywała się na stosunkowo wysokim poziomie. Liczba osób w rodzinach, w stosunku do liczby rodzin, którym w latach 2012-2014 przyznano świadczenie pieniężne z tytułu niepełnosprawności, pozwala stanąć na stanowisku, iż w wielu przypadkach osoby niepełnosprawne, to osoby samotne.

Niezbędne jest ciągłe podejmowanie działań zarówno w zakresie likwidacji barier architektonicznych, znacznie utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne funkcjonowanie, jak i realizacji projektów mających za zadanie aktywizację, włączenie społeczne oraz integrację osób niepełnosprawnych z lokalną społecznością.

3.9.4 Charakterystyka obszaru udzielania pomocy – długotrwała lub ciężka choroba.

Wykres nr 5 przedstawia liczbę rodzin oraz liczbę osób w rodzinach, którym MOPS w Bartoszycach w latach 2012-2014 przyznał świadczenia pieniężne z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby.

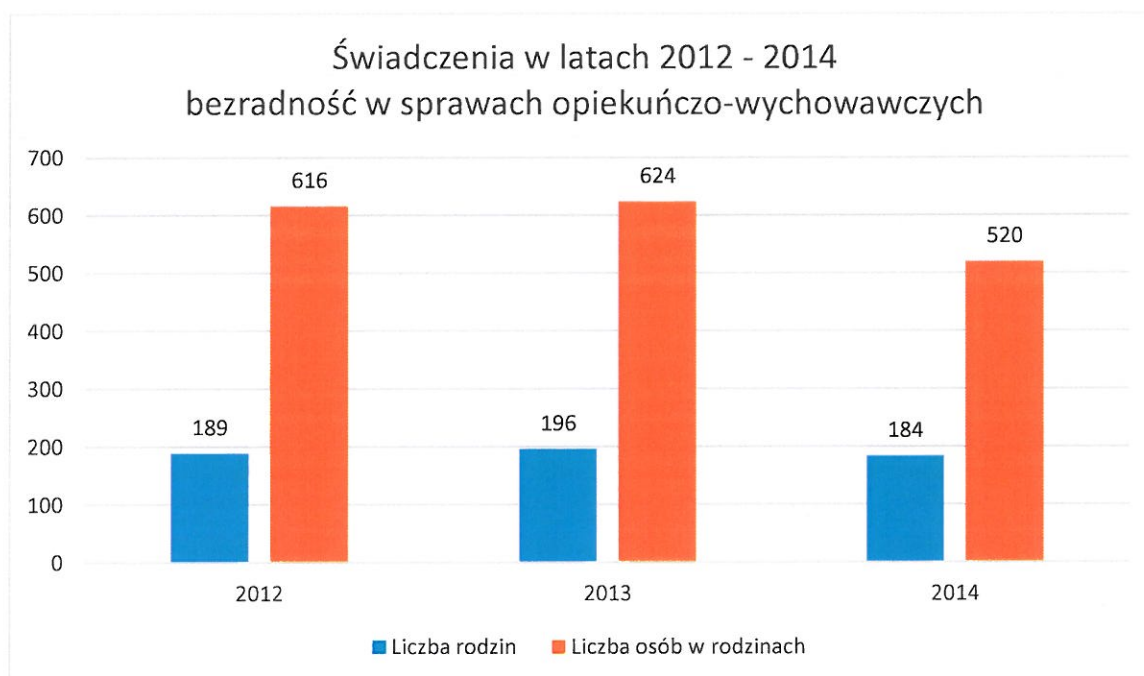
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MOPS w Bartoszycach

Na podstawie wykresu nr 5 można zauważyć, iż liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych przyznanych w latach 2012-2014 przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby nieznacznie spadała, lecz utrzymywała się na stosunkowo wysokim poziomie.

Spowodowane jest to stale pogarszającym się stanem zdrowia społeczeństwa zamieszkującego miasto Bartoszyce oraz związane między innymi ze starzeniem się społeczeństwa. Powiększające się grono osób w podeszłym wieku, wymagających opieki lekarskiej lub hospitalizacji, spowodowane zjawiskiem starzenia się mieszkańców Bartoszyca, powoduje konieczność przeznaczania coraz większych ilości środków na pomoc takim osobom, w tym także na świadczenia pieniężne lub kierowanie do DPS, co z kolei wiąże się z ponoszeniem przez miasto Bartoszyce znacznych wydatków na pokrycie tego typu zdarzeń. Niezbędne jest podjęcie działań, które będą miały na celu wielokierunkowe wsparcie osób długotrwale lub ciężko chorych, a także niezbędne jest wprowadzenie projektów mających na celu profilaktykę zdrowia oraz promocję aktywnego i zdrowego trybu życia.

3.9.5 Charakterystyka obszaru udzielania pomocy – bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Wykres nr 6 przedstawia liczbę rodzin oraz liczbę osób w rodzinach, którym MOPS w Bartoszycach w latach 2012-2014 przyznał świadczenia pieniężne z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MOPS w Bartoszycach

Na podstawie danych zawartych na wykresie nr 6, można zauważyć, iż liczb osób pobierających świadczenie pieniężne z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych spadła. Ważnym wskaźnikiem, w tym przypadku, jest stosunek liczby osób korzystających ze świadczeń do liczby osób w rodzinach. Można zauważyć, że liczba osób w rodzinach jest stosunkowo wysoka, co oznacza, że są to często rodziny wieloosobowe, co może powodować dodatkowe utrudnienia bytowe i wymaga podjęcia kompleksowych

działań skierowanych do tych osób. Prawidłowe wychowanie dzieci i młodzieży, integracja społeczna oraz poprawa warunków materialnych i bytowych, to przykłady projektów, które powinny zostać podjęte. Działania zawarte w tych projektach zwiększą bezpieczeństwo rodzin wielodzietnych w Bartoszcach.

Rodziny borykające się z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych są narażone na wiele negatywnych czynników społecznych, które dodatkowo utrudniają podejmowane próby reintegracji społecznej. Osoby takie nierzadko są wykluczane z lokalnego społeczeństwa, pozostawiane same sobie, co powoduje w nich poczucie jeszcze większej bezradności, a niekiedy frustracji.

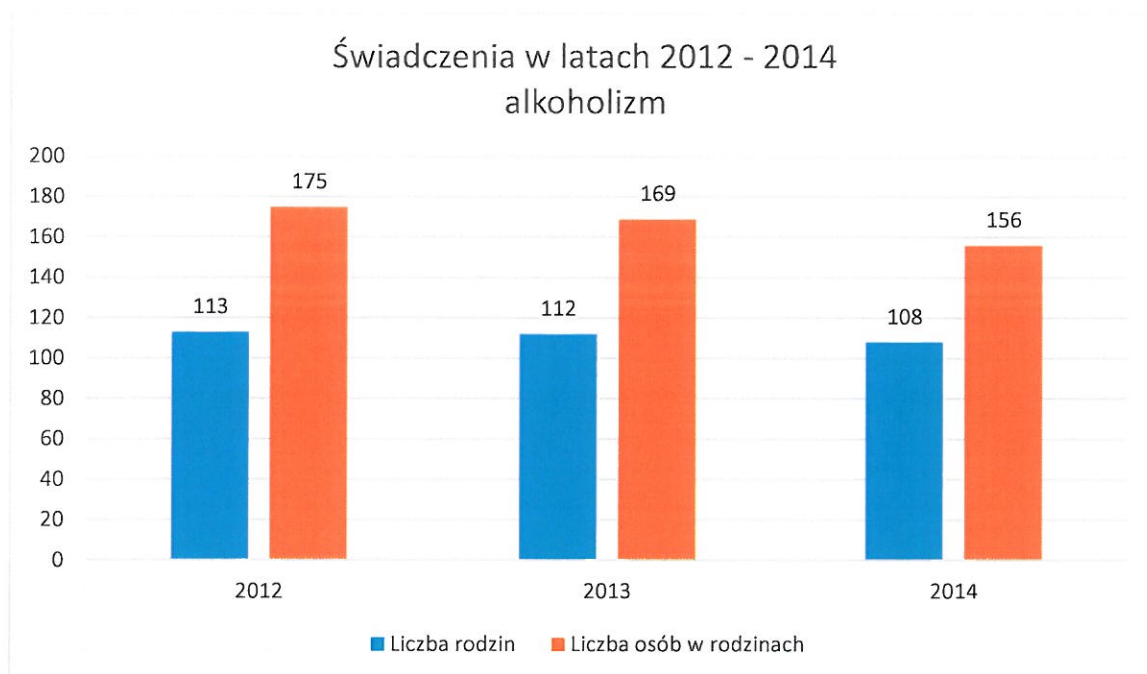
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych stanowi także dość duży problem w perspektywie międzypokoleniowej – dzieci i młodzież, których rodzice mieli tego typu problemy są o wiele bardziej narażone na słabsze wykształcenie, poczucie odgradzenia od lokalnej społeczności, a w przyszłości mogą spotkać się z problemami na rynku pracy. W tego typu sytuacjach, niestety zauważany jest efekt powielania problemów opiekuńczo-wychowawczych przez kolejne pokolenia. Podjęcie działań zmierzających do ograniczenia tego zjawiska stanowi spore wyzwanie dla podmiotów realizujących politykę społeczną w mieście Bartoszyce, jest jednak niezbędne, aby ta niekorzystna obecnie sytuacja jednoznacznie i trwale uległa poprawie.

3.9.6 Charakterystyka obszaru udzielania pomocy – alkoholizm.

Alkoholizm stanowi dość poważny problem społeczny, który generuje inne problemy. Długotrwałe uzależnienie od alkoholu niesie bardzo poważne skutki zdrowotne, a także ma znaczny wpływ na pogorszenie się więzi rodzinnych i społecznych. Osoby uzależnione od alkoholu nie mogą znaleźć zatrudnienia, często pozostają bez wsparcia najbliższych, stają się osobami samotnymi, a niekiedy bezdomnymi. Często takie osoby nie podejmują jakiegokolwiek leczenia, czy innych środków zaradczych.

Łatwość w dostępie do alkoholu oferowanego przez coraz większą sieć całodobowych sklepów monopolowych oraz stacji benzynowych powoduje, iż praktycznie o każdej porze można alkohol zakupić w nieograniczonych ilościach. Osobnym problemem jest duża dostępność w Bartoszcach alkoholu przywożonego z Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej. Można zakupić go w wielu miejscach w mieście, znanych osobom od alkoholu uzależnionym. Dużym problemem jest to, że jest to alkohol niewiadomego pochodzenia, co skutkować może trwałym uszczerbkiem na zdrowiu, a nawet śmiercią.

Wykres nr 7 przedstawia liczbę rodzin oraz liczbę osób w rodzinach, którym MOPS w Bartoszcach w latach 2012-2014 przyznał świadczenia pieniężne z powodu alkoholizmu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MOPS w Bartoszycach

Alkoholizm stanowi spory problem zarówno dla osób uzależnionych, jak i ich rodzin. W rodzinach osób uzależnionych od alkoholu bardzo często pojawiają się inne problemy społeczne jak problemy wychowawcze, zaburzenie funkcji rodziny, czy przemoc domowa. Dzieci wychowywane w rodzinach, gdzie rodzice mają problem z alkoholem, mają często zaniżone poczucie własnej wartości, problemy w kontaktach z rówieśnikami, czy problemy w nauce. Obserwując starszych, nadużywających alkoholu, wychodzą z założenia, iż nadużywanie alkoholu to nic złego i same zaczynając alkoholu próbować. Rodzina, w której występuje problem alkoholowy, nie objęta specjalistycznym wsparciem jest o wiele bardziej narażona na różnego rodzaju konflikty i kryzysy niż w innych przypadkach. Rodziny osób uzależnionych od alkoholu muszą być otoczone wielopoziomą opieką lekarską, wsparciem psychologicznym, pedagogicznym, czy prawnym. Należy stale wspomagać rodziny, w których problem alkoholowy występuje, jednocześnie kładąc spory nacisk na to, aby dzieci wychowywane w tych rodzinach znały zgubne skutki zdrowotne i społeczne nadużywania alkoholu. Ważnymi organami, mającymi wpływ na ograniczanie zjawisk opisanych powyżej, są także: Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, a także jednostki oświatowe.

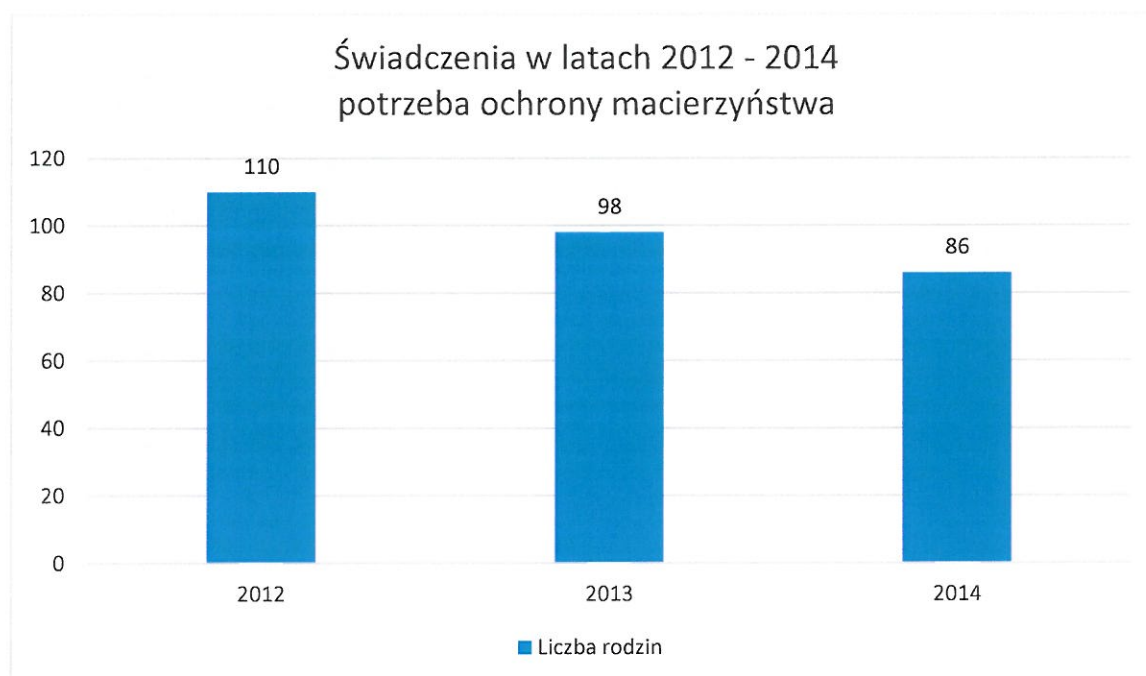
3.9.7 Charakterystyka obszaru udzielania pomocy – potrzeba ochrony macierzyństwa

W literaturze nie ma jednoznacznego rozumienia tego pojęcia, jak również unormowania prawne nie zawierają takiej definicji. Mamy więc do czynienia z pojęciem niedookreślonym, którego zakres musi być wyznaczany przez organy stosujące prawo. Wymieniona w prawie pomocy społecznej przesłanka „potrzeba ochrony macierzyństwa” kierowana jest do kobiet posiadających dzieci i wiąże się z nią dwa kluczowe problemy, a mianowicie, do którego

momentu dziecko wymaga ochrony macierzyńskiej oraz jaka jest w tym zakresie sytuacja ojca dziecka.

Jeżeli chodzi o pierwszy z poruszonych problemów, to należy zauważyć że zakres prawny i faktyczny tej ochrony zależy od wieku dziecka. Można postawić tezę, że wraz z ukończeniem 18 roku życia kończy się potrzeba ochrony macierzyństwa, co nie jest równoznaczne z tym, że z tym dniem rodzice zaprzestają działań na rzecz swoich dzieci, ponieważ na przykład spoczywa na nich obowiązek alimentacyjny wobec dziecka, które nie jest jeszcze w stanie samodzielnie się utrzymać. Oznacza to zarazem, że potrzeba ochrony macierzyństwa jest najsilniejsza w pierwszym okresie życia dziecka, a to znajduje odzwierciedlenie w unormowaniach prawnych, gdyż takie świadczenia jak zasiłek rodzinny oraz przewidziane do niego dodatki takie jak: z tytułu urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu okresu jego pobierania, samotnego wychowywania dziecka, są przykładem świadczeń, których podstawą jest właśnie potrzeba ochrony macierzyństwa.³

Wykres nr 8 przedstawia liczbę rodzin oraz liczbę osób w rodzinach, którym MOPS w Bartoszycach w latach 2012-2014 przyznał świadczenia pieniężne z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MOPS w Bartoszycach

W latach 2012-2014 liczba świadczeń udzielonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach spadała. Jest to pozytywne zjawisko, jednakże należy obejmować szczególną opieką rodziców samotnie wychowujących dzieci. Takie rodziny wymagają wsparcia

³ S. Nitecki „Prawo do pomocy społecznej w polskim systemie prawnym”, wyd. Wolters Kluwer Polska sp z o.o., s. 164-165;

finansowego, psychologicznego, pedagogicznego, a niekiedy prawnego. Wielotorowe i wielopłaszczyznowe wsparcie umożliwi trwały, zrównoważony rozwój dzieci i znaczną poprawę sytuacji materialnej i społecznej w takich rodzinach.

Potrzeba objęcia opieką rodziców wychowujących dzieci jest niezaprzeczalna. Zaspokojenie potrzeb materialnych w tym zakresie stanowi jeden z elementów sprawnej polityki społecznej, prowadzonej przez daną jednostkę samorządu terytorialnego. Ponadto zapewnione musi zostać poczucie bezpieczeństwa oraz prawo do rozwoju i samorealizacji zarówno dzieci, jak i ich rodziców, znajdujących się niekiedy w trudnej sytuacji materialnej i życiowej.

W roku 2014 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach nie przyznawał świadczeń pieniężnych w następujących kategoriach:

- Ochrona ofiar handlu ludźmi
- Sieroctwo
- Klęski żywiołowe i ekologiczne
- Zdarzenia losowe

W roku 2014 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach udzielił świadczeń pieniężnych w następujących pozostałych kategoriach:

Przyczyna udzielonego świadczenia	Liczba rodzin otrzymujących świadczenie
Narkomania	12 rodzin
Bezdomność	58 rodzin
Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	44 rodziny
Przemoc w rodzinie	2 rodziny

Bazując na danych ilościowych, przedstawionych w powyższych wykresach, można wysunąć wniosek, iż z powodu zmniejszającej się liczby mieszkańców Bartoszyc, odpływu ludzi młodych i w wieku produkcyjnym, a także powolnego, lecz już zauważalnego i systematycznego starzenia się społeczeństwa w mieście, potrzebne są zdecydowane i systemowe działania skierowane na integrację lokalnej społeczności, projekty wspierające dzieci i młodzież w ich rozwoju, wsparcie osób niepełnosprawnych, osób starszych i długotrwale chorych, a także osób borykających się z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, czy też z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa.

Potrzebny jest stały rozwój profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowego i aktywnego trybu życia. Służyć temu mogą różnego rodzaju działania w postaci kampanii informacyjnych, akcji społecznych, imprez na świeżym powietrzu, czy festynów. Potrzebny jest rozwój profilaktyki zdrowotnej w postaci między innymi bezpłatnych badań skierowanych do osób w różnym wieku. Ma to na celu ograniczenie w przyszłości wielu schorzeń w stale starzejącym się społeczeństwie Bartoszyc.

Tabela nr 21 przedstawia szczegółowe zestawienie wybranych świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w poszczególnych kategoriach, przyznanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach w latach 2012 – 2014.

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie pieniężne – zasiłek stały			
Liczba osób ogółem	346	364	361
Liczba świadczeń	3397	3641	3657
Kwota świadczeń w złotych	1 301 644	1 590 343	1 615 497
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie niepieniężne – zasiłek okresowy			
Liczba osób ogółem	962	1024	934
Liczba świadczeń	5897	6760	6275
Kwota świadczeń w złotych	1 425 000	1 997 309	1 750 000
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie pieniężne – zasiłek celowy			
Liczba osób ogółem	915	811	710
Kwota świadczeń w złotych	542 307	490 110	473 929
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie niepieniężne – posiłek			
Liczba osób ogółem	926	1011	859
Liczba świadczeń	131 587	138 420	117 960
Kwota świadczeń w złotych	476 583	482 597	420 360
w tym: posiłek dla dzieci			
Liczba osób ogółem	476	510	464
Liczba świadczeń	62 594	67 422	59 807
Kwota świadczeń w złotych	346 583	337 597	309 460
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie niepieniężne - schronienie			
Liczba osób ogółem	20	30	36
Liczba świadczeń	1914	1909	3313
Kwota świadczeń w złotych	11 698	19 170	33 130
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie niepieniężna – sprawienie pogrzebu			
Liczba osób ogółem	2	3	2
Liczba świadczeń	2	3	2
Kwota świadczeń w złotych	4537	7526	5050
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie niepieniężne – piecza zastępcza			
Liczba rodzin objętych wsparciem	11	16	36
Liczba rodzin wspierających	0	0	0
Liczba asystentów rodziny	2	1	2
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie niepieniężne – odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej			
Liczba osób ogółem	42	48	47
Liczba świadczeń	434	488	499
Kwota świadczeń w złotych	785 342	934 102	991 875

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MOPS w Bartoszycach

Liczba osób korzystających z różnych form wsparcia zarówno w formie pieniężnej jak i niepieniężnej w latach 2012-2014 utrzymywała się na w miarę wyrównanym poziomie bez wykazywania zdecydowanych tendencji. Wyjątkiem jest liczba rodzin objętych wsparciem pieczy zastępczej – gdzie zauważono znaczny wzrost liczby rodzin – ze wskaźnika na poziomie 11 rodzin w 2012 roku do 36 rodzin w roku 2014 – ma to związek z pozyskiwaniem środków na zatrudnianie asystentów rodziny.

Duży nacisk musi być kładziony także na potrzeby osób starszych, których rokrocznie w Bartoszycach przybywa. Należy tak prowadzić w mieście politykę społeczną, aby

przewidzieć, iż działania skierowane dla i na rzecz osób starszych, będą stanowić coraz większy odsetek podejmowanych inicjatyw.

Miasto posiada Program Senioralny, uchwalony przez Radę Miejską w Bartoszycach (Uchwała Rady Miasta Bartoszyce nr XLIII/322/2014 z dnia 26 czerwca 2014 roku).

4. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT, to metoda szeroko stosowana, pierwotnie w sektorze prywatnych przedsiębiorstw, a obecnie także w programowaniu i planowaniu społeczno-gospodarczym. Jej nazwa pochodzi od pierwszych liter angielskich słów:

- Strengths – mocne, silne strony;
- Weaknesses – słabe strony;
- Opportunities – możliwości, szanse;
- Threats – zagrożenia.

Dwie pierwsze z wyżej wymienionych ocen należą do kategorii uwarunkowań wewnętrznych, a więc zależą bezpośrednio od potencjału ekonomicznego i społecznego danego terenu, jego położenia czy stanu środowiska. Dwie pozostałe oceny to uwarunkowania zewnętrzne, czyli procesy makroekonomiczne i otoczenie konkurencyjne.

O ile dwie pierwsze kategorie, jako mocne i słabe strony danego obszaru, w dużej części możemy kształtować, o tyle w dwóch następnych musimy określić szanse i zagrożenia, jakimi mogą być dla miasta Bartoszyce procesy zachodzące „na zewnątrz”, warunkujące jego rozwój, lecz na które nie mamy bezpośredniego wpływu.

Analiza SWOT jest bardzo przydatnym narzędziem do ustalania celów strategicznych i wyznaczania priorytetów. Opiera się ona na diagnozie i grupuje poszczególne problemy, określając ich hierarchię. Może się zdarzyć, iż dokonując analizy, to samo zjawisko zakwalifikujemy raz jako szansę, raz jako zagrożenie – tak sytuacja jest możliwa i dopuszczalna.

Przystępując do przygotowywania analizy SWOT w Bartoszycach, zdefiniowano zakresy poszczególnych ocen:

Mocne strony – są to obszary, w których obecne działania uważane są przez większość jako skuteczne, tak w odniesieniu do dzisiejszych, jak i przyszłych potrzeb, a stosowane metody oraz mechanizmy koordynacji i zarządzania są właściwe. Są to generalnie zjawiska pozytywne z punktu widzenia możliwości kształtowania przyszłego rozwoju, a na ich kształt ma wpływ zarówno władza samorządowa, jak i społeczność gminy.

Słabe strony – to obszary występowania zjawisk, co do których nie wykorzystano wszystkich sposobów poprawy sytuacji, nie wytworzono skutecznych mechanizmów zarządzania, czy też nie wykorzystano istniejącego potencjału. Odnoszą się one zarówno do obecnych jak

i przyszłych potrzeb, stając się barierami w wykorzystaniu szans rozwojowych. Są to zjawiska negatywne, ale możliwe do zmiany w obrębie gminy.

Szanse – to sfera działań i zjawisk, które mogą wspierać nasze planowane przedsięwzięcia i korzystnie wpływać na proces rozwoju społeczno-gospodarczego. Oceniając szanse, wskazywano prawdopodobieństwo ich powstania i ewentualny czas trwania. Zjawiska te mają charakter pozytywny z punktu widzenia możliwości rozwojowych miasta Bartoszyce, jednakże wpływ na ich zaistnienie leży poza bezpośrednim, teraźniejszym zasięgiem władz i społeczności Bartoszyce.

Zagrożenia – to obszary, które niekorzystnie oddziałują lub będą w przyszłości oddziaływały na nasze planowane działania, mając niekorzystny wpływ na rozwój miasta Bartoszyce. Konieczne jest w tym przypadku określenie prawdopodobieństwa ich powstania, czasu trwania i znaczenia w procesie rozwoju gminy. Zagrożenia są zjawiskiem negatywnym, lecz ich występowanie leży poza możliwościami naszego bezpośredniego oddziaływania.⁴

Na spotkaniach w ramach Zespołu ds. opracowania dokumentu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Bartoszyce na lata 2016 – 2022 opracowano analizę SWOT. W pracach nad analizą udział wzięli przedstawiciele różnych jednostek odpowiedzialnych za realizację polityki społecznej i gospodarczej w gminie - między innymi Urzędu Miasta, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszykach, jednostek oświatowych, organizacji pozarządowych i innych jednostek.

Tabela nr 22 przedstawia analizę SWOT gminy miejskiej Bartoszyce.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>Aktywnie działające organizacje pozarządowe; Dobry stan infrastruktury służącej pomocy społecznej; Istniejące podmioty ekonomii społecznej; Ustabilizowana sieć placówek edukacyjnych; Dobra współpraca pomiędzy jednostkami pomocy społecznej; Dobrze wyposażone jednostki służby zdrowia; Przygraniczne położenie dające miejsca pracy; Aktywne środowiska senioralne; Duży potencjał społeczny w gminie; Nawiązane partnerstwa gminy z innymi miastami w kraju i za granicą.</p>	<p>Uciążliwe ograniczenia komunikacyjne Wysokie długotrwałe bezrobocie; Brak ofert pracy dla mieszkańców gminy; Odływ wykształconej młodzieży do większych ośrodków miejskich; Łatwy dostęp do tanich używek dzięki przygranicznemu położeniu; Pogłębiający się problem uzależnień; Obecność szarej strefy; Starzenie się społeczeństwa; Emigracja mieszkańców gminy za granicę lub większych aglomeracji oraz brak chęci powrotu; Brak dużych zakładów pracy; Niskie zarobki; Niewystarczająca publiczna opieka nad dziećmi do lat 3; Brak izby wytrzeźwień;</p>

⁴ Na podstawie dokumentu: Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Mrągowskiego na lata 2007-2020, s. 96-97.

	<p>Zjawisko handlu alkoholem i papierosami; Brak taniego budownictwa mieszkaniowego; Brak miejsc spotkań dla przedstawicieli różnych organizacji spoza obszaru pomocy społecznej; Brak dużych obiektów sportowych; Niewystarczająca liczba miejsc przedszkolnych; Niewystarczająca i ograniczona oferta wydarzeń kulturalnych Istniejące bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych; Brak zintegrowanego systemu szybkiego reagowania; Brak e-usług w gminie; Niewystarczająca liczba miejsc noclegowych związanych z turystyką; Słaba oferta zorganizowanych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>Poprawa funkcjonowania systemu szybkiego reagowania; Rozwój e-usług w gminie; Wykorzystanie środków zewnętrznych, w tym unijnych; Pozyskanie nowych inwestorów w Specjalnej Strefie Ekonomicznej; Rozwój bazy noclegowej; Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży; Pogłębianie współpracy z innymi miastami w kraju i za granicą; Rozwój systemu pomocy pedagogiczno-psychologicznej dla dzieci i młodzieży; Rozwój wsparcia specjalistycznego dla wszystkich mieszkańców gminy; Stworzenie mieszkań chronionych; Wsparcie rodzin osób niepełnosprawnych i uzależnionych Poprawa wyposażenia szkół i instytucji kultury; Rozwój różnych form aktywnego wypoczynku dla dzieci i młodzieży; Tworzenie miejsc spotkań dla mieszkańców gminy; Rozwój ekonomii społecznej; Tworzenie partnerstw międzysektorowych wśród instytucji pomocy społecznej i rynku pracy.</p>	<p>Starzenie się społeczeństwa; Emigracja mieszkańców gminy do innych ośrodków miejskich; Zjawisko eurosieroctwa; Pogarszający się stan zdrowia mieszkańców gminy; Niewystarczająca profilaktyka zdrowotna; Brak perspektyw zawodowych dla niektórych mieszkańców gminy.</p>

5. ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA BARTOSZYCE NA LATA 2016 – 2022.

Na podstawie diagnozy sytuacji demograficznej i społecznej w mieście Bartoszyce przyjęte zostały obszary priorytetowe dla realizowania polityki społecznej w tej jednostce samorządu terytorialnego. Priorytetowymi w sferze przeciwdziałania problemom społecznym na terenie Bartoszyce powinny być następujące obszary:

- BEZROBOCIE
- PROBLEMY OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE
- PROBLEMY OSÓB STARSZYCH
- RYNEK PRACY
- PRZEMOC W RODZINIE
- WSPIERANIE AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ I INICJATYW ODDOLNYCH
- PROBLEMY OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
- ROZWÓJ DZIECI I MŁODZIEŻY
- EKONOMIA SPOŁECZNEJ
- ROZWÓJ OPIEKI ZDROWOTNEJ I PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ
- WSPARCIE RODZIN

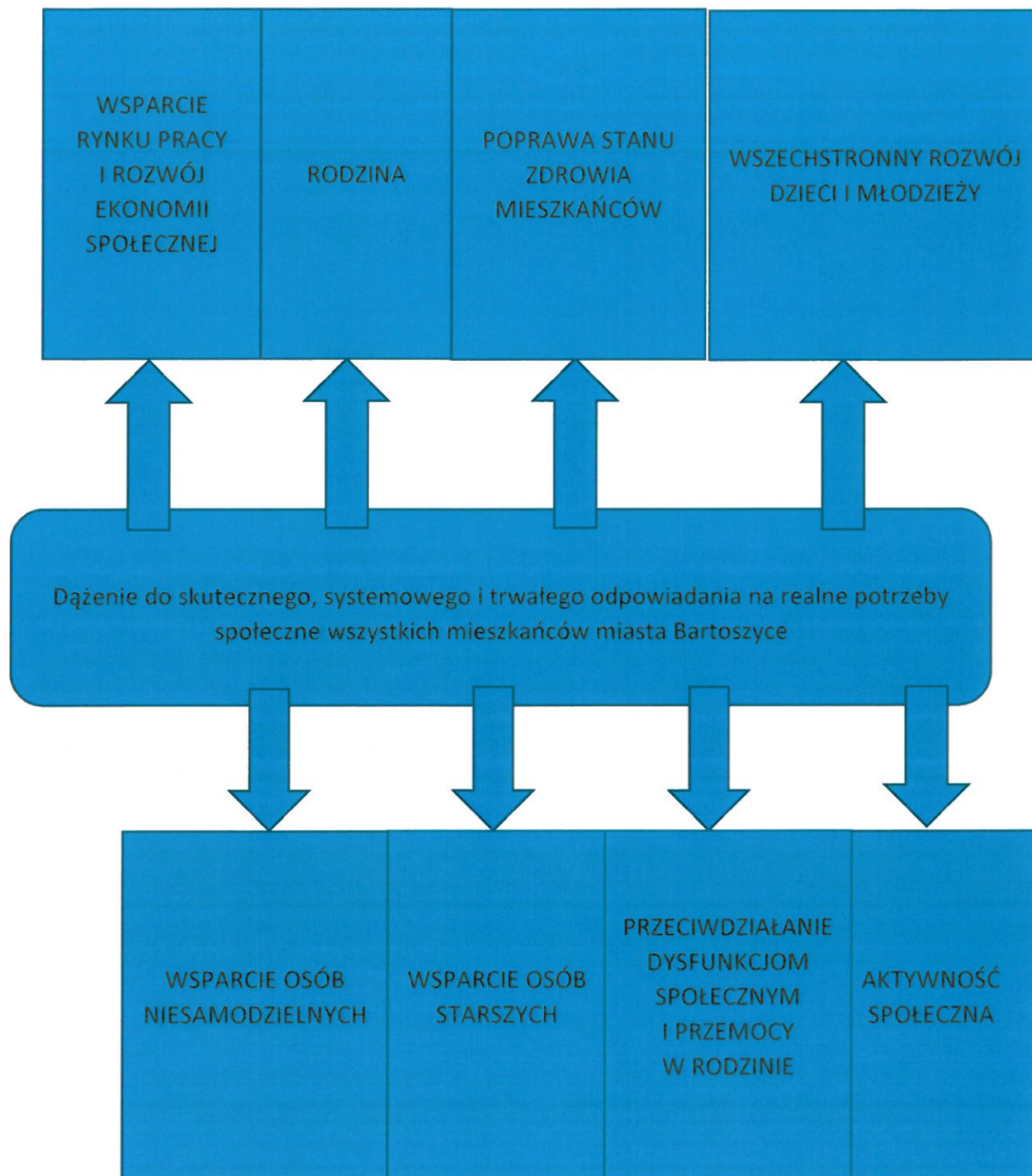
Misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Bartoszyce na lata 2016 – 2022 brzmi:

Dążenie do skutecznego, systemowego i trwałego odpowiadania na realne potrzeby społeczne wszystkich mieszkańców miasta Bartoszyce

Wizja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Bartoszyce na lata 2016-2022 brzmi:

Bartoszyce miastem z silnym i zintegrowanym społeczeństwem, oferującym swoim mieszkańcom wysoką jakość życia i możliwości wieloaspektowego rozwoju

Poniższy schemat przedstawia misję oraz cele strategiczne wyznaczające kierunki poszczególnych działań w Bartoszczach w latach 2016 - 2022.

6. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA BARTOSZYCE NA LATA 2016 -2022

Poniżej przedstawione zostaną poszczególne cele strategiczne wraz z działaniami, które służyć będą ich skutecznej realizacji. Każde działanie zostanie opatrzone takimi wskaźnikami jak: podmiot je realizujący, partnerzy, wskaźniki realizacji oraz okres realizacji działań.

6.1. Realizacja celu strategicznego: Wsparcie rynku pracy i rozwój ekonomii społecznej

WSPARCIE RYNKU PRACY I ROZWÓJ EKONOMII SPOŁECZNEJ

Cel szczegółowy Nr 1 WSPARCIE OSÓB MŁODYCH NA RYNKU PRACY

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Aktywizacja zawodowa osób młodych poprzez wolontariat (praca za doświadczenie)	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - GCI - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	- liczba osób biorących udział w projekcie	- organizacje pozarządowe - GCI - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
2.	Stworzenie banku ofert skierowanych do ludzi młodych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe	- liczba ofert skierowanych do ludzi młodych	- PUP - organizacje pozarządowe
3.	Organizacja spotkań podnoszących	Działania ciągłe	- PUP	- liczba spotkań	- PUP

	kwifikacje	w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	podnoszących kwalifikacje	- organizacje pozarządowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
4.	Organizacja spotkań ludzi młodych pozostających bez pracy z pracodawcami	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe	- liczba spotkań - liczba osób bezrobotnych	- PUP - organizacje pozarządowe
5.	Organizacja spotkań mających na celu promowanie idei samozatrudnienia	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	- liczba spotkań - liczba uczestników spotkań	- PUP - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
6.	Prowadzenie poradnictwa i doradztwa dla bezrobotnej młodzieży	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe	- liczba porad	- PUP - organizacje pozarządowe
7.	Prowadzenie szkoleń, warsztatów z zakresu aktywizacji zawodowej	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - MOPS - organizacje pozarządowe	- liczba szkoleń - liczba warsztatów - liczba osób biorących udział	- PUP - MOPS - organizacje pozarządowe
8.	Stworzenie grup samopomocowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe	- liczba grup samopomocowych - liczba osób	- organizacje pozarządowe
9.	Pomoc materialna	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MOPS	- kwota udzielonych świadczeń - liczba osób objętych pomocą	- MOPS

**Cel szczegółowy nr 2: DOSKONALENIE KADR W TYM PODNOSZENIE I ZMIANA KWALIFIKACJI ROZWÓJ KOMPETENCJI JĘZYKOWYCH
I ICT**

Przykładowe sposoby realizacji celu

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Udział kadr w szkoleniach i wizytach studyjnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - niezależni eksperci	- liczba osób biorących udział w szkoleniach i wizytach studyjnych	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - niezależni eksperci
2.	Udział kadr w kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - niezależni eksperci	- liczba osób biorących udział w kursach podnoszących kwalifikacje	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - niezależni eksperci
3.	Udział kadr w studiach podyplomowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miast Bartoszyce - jednostki oświatowe	- liczba osób biorących udział w studiach podyplomowych	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe
4.	Udział kadry w spotkaniach branżowych i konferencjach	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miast Bartoszyce - niezależni eksperci, doradcy	- liczba osób biorących udział w spotkaniach branżowych - liczba spotkań	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - niezależni eksperci, doradcy
5.	Wymiana doświadczeń podczas spotkań z przedstawicielami analogicznych jednostek w kraju i za granicą	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miast Bartoszyce	- liczba osób biorących udział w wymianie doświadczeń	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce

			- jednostki oświatowe - niezależni eksperci, doradcy	- liczba spotkań	- jednostki oświatowe - niezależni eksperci, doradcy
--	--	--	--	------------------	--

Cel szczegółowy nr 3: DOSTOSOWANIE OFERTY EDUKACYJNEJ DO POTRZEB RYNKU PRACY

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Organizacja spotkań przedsiębiorców i przedstawicieli sektora oświaty	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - GCI - przedsiębiorcy - jednostki oświatowe - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji - Zespół Administracji Oświaty - doradcy zawodowi	- liczba zorganizowanych spotkań - przedsiębiorców i przedstawicieli sektora oświaty - liczba osób biorących udział w spotkaniach	- organizacje pozarządowe - GCI - przedsiębiorcy - jednostki oświatowe - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji - Zespół Administracji Oświaty - doradcy zawodowi
2.	Organizacja staży w przedsiębiorstwach	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - GCI - przedsiębiorcy - jednostki oświatowe - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji - Zespół Administracji Oświaty - doradcy zawodowi - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS	- liczba zorganizowanych staży w przedsiębiorstwach	- PUP - organizacje pozarządowe - GCI - przedsiębiorcy - jednostki oświatowe - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji - Zespół Administracji Oświaty - doradcy zawodowi - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS

3.	Tworzenie programów współpracy szkół z przedsiębiorstwami	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji - Zespół Administracji Oświaty - doradcy zawodowi - przedsiębiorcy	- liczba stworzonych programów współpracy szkół z przedsiębiorstwami	- Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji - Zespół Administracji Oświaty - doradcy zawodowi - przedsiębiorcy
4.	Organizacja spotkań przedsiębiorców z uczniami w szkołach	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji - Zespół Administracji Oświaty - doradcy zawodowi - przedsiębiorcy - szkoły	- liczba zorganizowanych spotkań przedsiębiorców z uczniami w szkołach	- Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji - Zespół Administracji Oświaty - doradcy zawodowi - przedsiębiorcy - szkoły
5.	Organizacja targów pracy	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji - PUP	- liczba zorganizowanych targów pracy	- Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji - PUP

Cel szczegółowy nr 4: WSPARCIE NA RYNKU PRACY OSÓB BEZROBOTNYCH, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM OSÓB PO 50 ROKU ŻYCIA I OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem osób po 50 roku życia i osób niepełnosprawnych	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - przedsiębiorcy - doradcy zawodowi	- liczba osób bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem osób po 50 roku życia i osób	- PUP - organizacje pozarządowe - przedsiębiorcy - doradcy zawodowi

					niepełnosprawnych biorących udział w projekcie	
2.	Stworzenie banku ofert pracy skierowanych do osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób po 50 roku życia i osób niepełnosprawnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - GCI - przedsiębiorcy - doradcy zawodowi - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS	- liczba ofert pracy skierowanych do osób bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem osób po 50 roku życia i osób niepełnosprawnych	- PUP - organizacje pozarządowe - GCI - przedsiębiorcy - doradcy zawodowi - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS	
3.	Organizacja spotkań podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób po 50 roku życia i osób niepełnosprawnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - przedsiębiorcy - doradcy zawodowi - Urząd Miasta - MOPS	- liczba spotkań podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem osób po 50 roku życia i osób niepełnosprawnych	- PUP - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - przedsiębiorcy - doradcy zawodowi - Urząd Miasta - MOPS	
4.	Organizacja spotkań osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób po 50 roku życia i osób niepełnosprawnych z potencjalnymi pracodawcami	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - przedsiębiorcy - doradcy zawodowi - Urząd Miasta - MOPS	- liczba spotkań osób bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem osób po 50 roku życia i osób niepełnosprawnych z potencjalnymi pracodawcami	- PUP - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - przedsiębiorcy - doradcy zawodowi - Urząd Miasta - MOPS	
5.	Organizacja spotkań mających na celu promowanie idei samozatrudnienia,	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - MOPS - przedsiębiorcy	- Ilość spotkań promujących idee samozatrudnienia	- PUP - MOPS - przedsiębiorcy	

			- doradcy zawodowi	- ilość osób biorących udział w takich spotkaniach	- doradcy zawodowi
6.	Pomoc materialna	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- PUP - MOPS	- kwota udzielonej pomocy finansowej - ilość osób która otrzymała taką pomoc	- PUP - MOPS

Cel szczegółowy nr 5: WSPARCIE KOBIET NA RYNKU PRACY

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Aktywizacja zawodowa kobiet	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - przedsiębiorcy - doradcy zawodowi	- Liczba osób biorących udział w programie	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - przedsiębiorcy - doradcy zawodowi
2.	Organizacja kursów, szkoleń, podnoszących kwalifikacje zawodowe kobiet	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS	- Liczba osób biorących udział w kursach, w szkoleniach podnoszących kwalifikacje	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS
3.	Stworzenie banku ofert pracy skierowanych do kobiet	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - GCI - przedsiębiorcy - doradcy zawodowi	Liczba ofert pracy skierowanych do kobiet	- PUP - organizacje pozarządowe - GCI - przedsiębiorcy - doradcy zawodowi

				- Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS			- Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS
4.	Organizacja spotkań dla kobiet z potencjalnymi pracodawcami	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - przedsiębiorcy	- liczba spotkań z potencjalnymi pracodawcami	- PUP - organizacje pozarządowe - przedsiębiorcy		- PUP - organizacje pozarządowe - przedsiębiorcy
5.	Organizacja spotkań, skierowana do kobiet, mających na celu promowanie idei samozatrudnienia	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - MOPS - przedsiębiorcy - doradcy zawodowi	- liczba spotkań - liczba kobiet biorących udział w spotkaniach	- PUP - MOPS - przedsiębiorcy - doradcy zawodowi		- PUP - MOPS - przedsiębiorcy - doradcy zawodowi
6.	Pomoc materialna	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - MOPS	- kwota udzielonej pomocy finansowej - ilość osób która otrzymała taką pomoc	- PUP - MOPS		- PUP - MOPS
7.	Organizacja kursów, szkoleń, zmieniających kwalifikacje zawodowe kobiet	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS	- liczba osób biorących udział w kursach, w szkoleniach zmieniających kwalifikacje zawodowe kobiet	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS		- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS
8.	Organizacja targów pracy	Co najmniej raz w roku w latach 2016-2022	- PUP	- liczba zorganizowanych targów pracy	- PUP		- PUP
9.	Organizacja staży pracy dla kobiet w przedsiębiorstwach	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - Urząd Miasta Bartoszyce - GCI - MOPS - przedsiębiorcy	- liczba kobiet biorących udział w stażach	- PUP - Urząd Miasta Bartoszyce - GCI - MOPS - przedsiębiorcy		- PUP - Urząd Miasta Bartoszyce - GCI - MOPS - przedsiębiorcy
10.	Organizacja wizyt studyjnych do przedsiębiorstw	Działania ciągłe w horyzoncie	- PUP - przedsiębiorcy	- liczba kobiet biorących udział	- PUP - przedsiębiorcy		- PUP - przedsiębiorcy

		czasowym strategii		w wizytach studyjnych - liczba wizyt studyjnych	
--	--	--------------------	--	--	--

Cel szczegółowy nr 6: ROZWÓJ EKONOMII SPOŁECZNEJ

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Stworzenie Inkubatora Ekonomii Społecznej (IES)	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - przedsiębiorcy - niezależni eksperci	- liczba stworzonych IES	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - przedsiębiorcy - niezależni eksperci
2.	Współpraca z Ośrodkiem Ekonomii Społecznej	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce	- liczba zorganizowanych spotkań informacyjnych z zakresu ekonomii społecznej	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce
3.	Wdrożenie klauzul społecznych w zamówieniach publicznych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miast Bartoszyce - jednostki oświatowe	- liczba wdrożonych klauzul społecznych w zamówieniach publicznych	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe
4.	Organizacja spotkań informacyjnych z zakresu ekonomii społecznej	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS	- liczba zorganizowanych spotkań	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS

			- Urząd Miast Bartoszyce - jednostki oświatowe	informacyjnych z zakresu ekonomii społecznej	- Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe
5.	Organizacja wydarzeń publicznych promujących ekonomię społeczną	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miast Bartoszyce - jednostki oświatowe	- liczba zorganizowanych wydarzeń publicznych promujących ekonomię społeczną	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe
6.	Organizacja spotkań z zakresu społecznie odpowiedzialnego biznesu	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miast Bartoszyce - jednostki oświatowe	- liczba zorganizowanych spotkań z zakresu społecznie odpowiedzialnego biznesu	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe

Cel szczegółowy nr 7: WSPARCIE NA RYNKU PRACY OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - MOPS	- liczba osób niepełnosprawnych biorących udział w projekcie	- PUP - organizacje pozarządowe - jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - MOPS
2.	Stworzenie banku ofert skierowanych do osób niepełnosprawnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - przedsiębiorcy	- liczba ofert skierowanych do osób niepełnosprawnych	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - przedsiębiorcy

3.	Organizacja spotkań podnoszących kwalifikacje zawodowe osób niepełnosprawnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - MOPS	- liczba spotkań podnoszących kwalifikacje zawodowe osób niepełnosprawnych	- PUP - organizacje pozarządowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - MOPS
4.	Organizacja spotkań osób niepełnosprawnych z potencjalnymi pracodawcami	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - MOPS - przedsiębiorcy	- liczba zorganizowanych spotkań z pracodawcami	- PUP - organizacje pozarządowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - MOPS - przedsiębiorcy
5.	Organizacja spotkań mających na celu promowanie idei samozatrudnienia	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - MOPS - przedsiębiorcy	- liczba zorganizowanych spotkań promujących ideę samozatrudnienia	- PUP - organizacje pozarządowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - MOPS - przedsiębiorcy
6.	Pomoc materialna	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - MPOS - organizacje pozarządowe	- kwota udzielonych świadczeń - liczba osób którym udzielono wsparcia finansowego	- PUP - MPOS - organizacje pozarządowe

Cel szczegółowy nr 8: WSPARCIE OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH I OGRANICZENIE SKUTKÓW DŁUGOTRWALEGO BEZROBOCIA

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - przedsiębiorcy - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - Urząd Miasta Bartoszyce - doradcy zawodowi	- liczba osób długotrwale bezrobotnych biorących udział w projekcie	- PUP - organizacje pozarządowe - przedsiębiorcy - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - Urząd Miasta Bartoszyce - doradcy zawodowi
2.	Stworzenie banku ofert skierowanych do osób długotrwale bezrobotnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - przedsiębiorcy	- liczba ofert skierowanych do osób długotrwale bezrobotnych	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - przedsiębiorcy
3.	Organizacja spotkań podnoszących kwalifikacje zawodowe osób długotrwale bezrobotnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - przedsiębiorcy - doradcy zawodowi - MOPS	- liczba zorganizowanych spotkań podnoszących kwalifikacje zawodowe osób długotrwale bezrobotnych - liczba osób długotrwale bezrobotnych biorących udział w spotkaniach	- PUP - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - przedsiębiorcy - doradcy zawodowi - MOPS
4.	Organizacja spotkań osób długotrwale bezrobotnych	Działania ciągłe w horyzoncie	- PUP - organizacje pozarządowe	- liczba zorganizowanych	- PUP - organizacje pozarządowe

	z potencjalnymi pracodawcami,	czasowym strategii	- MOPS - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - przedsiębiorcy - doradcy zawodowi	spotkań dla osób długotrwale bezrobotnych z potencjalnymi pracodawcami - liczba osób długotrwale bezrobotnych biorących udział w spotkaniach	- MOPS - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - przedsiębiorcy - doradcy zawodowi
5.	Organizacja spotkań mających na celu promowanie idei samozatrudnienia	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - przedsiębiorcy	- liczba zorganizowanych spotkań dla osób długotrwale bezrobotnych promujących ideę samozatrudnienia - ilość osób długotrwale bezrobotnych biorących udział w spotkaniach	- PUP - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - przedsiębiorcy
6.	Pomoc materialna	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - MOPS - organizacje pozarządowe	-kwoła udzielonych świadczeń - liczba osób którym udzielono wsparcia finansowego	- PUP - MOPS - organizacje pozarządowe
7.	Tworzenie programów aktywizacji zawodowej dla osób długotrwale bezrobotnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - PCPR - organizacje pozarządowe - MOPS	- liczba programów - liczba osób biorących udział w programach	- PUP - PCPR - organizacje pozarządowe - MOPS
8.	Stworzenie systemu warsztatów	Działania ciągłe	- organizacje pozarządowe	- liczba	- organizacje pozarządowe

	aktywizujących (zawodowe, psychologiczne, pedagogiczne)	w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - MOPS - pedagodzy - psychologowie - doradcy zawodowi	uczestników - liczba przeprowadzonych warsztatów	- PUP - MOPS - pedagodzy - psychologowie - doradcy zawodowi
9.	Promowanie wolontariatu wśród pracodawców	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - szkoły - PUP - lokalne media	- liczba organizacji biorących udział	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - szkoły - PUP - lokalne media

Cel szczegółowy nr 9: ROZWÓJ PARTNERSTW NA RZECZ POPRAWY SYTUACJI NA RYNKU PRACY

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Organizacja spotkań kadry zarządzającej instytucji i organizacji działających na rzecz rynku pracy	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce	-liczba zorganizowanych spotkań kadry zarządzającej instytucji i organizacji działających na rzecz rynku pracy	- PUP - organizacje pozarządowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce
2.	Organizacja spotkań pracowników instytucji i organizacji działających na rzecz rynku pracy	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	- liczba zorganizowanych spotkań pracowników instytucji i organizacji działających na	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej

3.	Stworzenie bazy istniejących zasobów instytucji i organizacji działających na rzecz rynku pracy	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - MOPS	rzecz rynku pracy - liczba stworzonych baz istniejących zasobów instytucji i organizacji działających na rynku pracy	- PUP - organizacje pozarządowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - MOPS - Urząd Miasta
4.	Udział kierownictwa i kadr instytucji i organizacji działających na rzecz rynku pracy w spotkaniach branżowych i w konferencjach	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce	- liczba zorganizowanych spotkań branżowych i konferencji dla kierownictwa i kadr instytucji i organizacji działających na rzecz rynku pracy	- PUP - organizacje pozarządowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce

Cel szczegółowy nr 10: ROZWÓJ KOMPETENCJI JĘZYKOWYCH I ICT

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Organizacja szkoleń podnoszących kompetencje językowe i ICT dla dzieci i młodzieży	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - doradcy zawodowi - MOPS	- liczba zorganizowanych szkoleń podnoszących kompetencje językowe i ICT dla dzieci i młodzieży	- PUP - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - doradcy zawodowi - MOPS
2.	Organizacja szkoleń podnoszących	Działania ciągłe	- PUP	- liczba	- PUP

	kompetencje językowe i ICT dla osób dorosłych	w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - doradcy zawodowi - MOPS	zorganizowanych szkoleń podnoszących kompetencje językowe i ICT dla osób dorosłych	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - doradcy zawodowi - MOPS
3.	Organizacja szkoleń podnoszących kompetencje językowe i ICT dla osób po 50 roku życia	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - doradcy zawodowi - MOPS	- liczba zorganizowanych szkoleń podnoszących kompetencje językowe i ICT dla osób po 50 roku życia	- PUP - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - doradcy zawodowi - MOPS
4.	Organizacja konkursów wiedzy z zakresu znajomości języków obcych i ICT	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - doradcy zawodowi - MOPS	- liczba zorganizowanych konkursów wiedzy z zakresu znajomości języków obcych i ICT	- PUP - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - doradcy zawodowi - MOPS
5.	Organizacja staży zagranicznych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - przedsiębiorcy	- liczba zorganizowanych staży zagranicznych	- PUP - organizacje pozarządowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - przedsiębiorcy

Cel szczegółowy nr 11: TWORZENIE PRZYJAZNEGO ŚRODOWISKA DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Działania na rzecz likwidacji barier architektonicznych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- ZAO - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - PCPR	- liczba przystosowanych obiektów	- ZAO - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - PCPR
2.	Promowanie osób niepełnosprawnych na rynku pracy	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - PCPR - MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - lokalne media	- liczba spotkań z pracodawcami - liczba publikacji - liczba audycji	- PUP - PCPR - MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - lokalne media
3.	Aktywizacja społeczna osób niepełnosprawnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - PCPR	- liczba programów aktywizujących - liczba uczestników programów - liczba zorganizowanych szkoleń podnoszących kompetencje językowe i ICT dla osób po 50 roku życia	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - PCPR
4.	Tworzenie grup wsparcia	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - MOPS	- liczba grup wsparcia - liczba osób uczęszczających	- organizacje pozarządowe - MOPS

5.	Rozwój rehabilitacji osób niepełnosprawnych	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- MOPS - organizacje pozarządowe - szkoły integracyjne - przedszkole integracyjne - Szpital Powiatowy	- liczba programów rehabilitacyjnych - liczba sal rehabilitacyjnych - liczba osób rehabilitowanych	- MOPS - organizacje pozarządowe - Szkoły integracyjne - Przedszkole integracyjne - Szpital Powiatowy
6.	Rozwój oddziałów integracyjnych	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- szkoły - organizacje pozarządowe	- liczba powstałych oddziałów	- szkoły - organizacje pozarządowe
7.	Utworzenie punktów informacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - PUP	- liczba osób korzystających z punktu informacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych	- organizacje pozarządowe - PUP

Cel szczegółowy nr 12: ZAPOBIEGANIE I MINIMALIZACJA WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO GRUP SZCZEGÓLNEGO RYZYKA

(osoby opuszczające zakłady karne, osoby uzależnione, osoby bezdomne, uchodźcy, osoby opuszczające domy dziecka...)

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Tworzenie i rozwijanie punktów wsparcia dla poszczególnych grup	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- MOPS - PCPR - organizacje pozarządowe - kościoły - Sąd	- liczba porad - liczba uczestników	- MOPS - PCPR - organizacje pozarządowe - kościoły - Sąd

2.	Tworzenie Klubów Integracji Społecznej i wspieranie już działających	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - PCPR - MOPS - organizacje pozarządowe	- liczba klubów - liczba uczestników	- PUP - PCPR - MOPS - organizacje pozarządowe
3.	Utworzenie Centrum Integracji Społecznej	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - PCPR	- utworzenie Centrum Integracji Społecznej - liczba osób korzystających z usług CIS	- PUP - organizacje pozarządowe - MOPS - PCPR
4.	Tworzenie programów aktywizacji zawodowej	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - PUP - PCPR	- liczba programów - liczba osób uczęszczających	- organizacje pozarządowe - PUP - PCPR
5.	Zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych w ramach mieszkań socjalnych i chronionych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MOPS - organizacje pozarządowe - PCPR	- liczba mieszkań socjalnych - liczba mieszkań chronionych	- MOPS - organizacje pozarządowe - PCPR
6.	Utworzenie i rozwijanie Banku Żywności	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - MOPS - PKPS	- liczba beneficjentów - liczba pozyskanej żywności	- organizacje pozarządowe - MOPS - PKPS
7.	Wspieranie NGO's działających na rzecz osób szczególnie ryzyka	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce	- liczba wspieranych projektów - liczba osób uczestniczących w programie	- organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce

Cel szczegółowy nr 13: PROMOCJA MIASTA BARTOSZYCE JAKO TERENU ATRAKCYJNEGO DLA INWESTORÓW

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Stworzenie planu promocji inwestycji na terenie miasta Bartoszyce	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Urząd Miasta Bartoszyce - przedsiębiorcy - SSE	- liczba stworzonych planów promocji miasta Bartoszyce	- Urząd Miasta Bartoszyce - przedsiębiorcy - SSE
2.	Współpraca w zakresie promowania miasta Bartoszyce jako terenu atrakcyjnego dla inwestorów	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Urząd Miasta Bartoszyce - przedsiębiorcy - SSE	- liczba spotkań z przedstawicielami urzędów w zakresie promowania miasta Bartoszyce jako terenu atrakcyjnego dla inwestorów	- Urząd Miasta Bartoszyce - przedsiębiorcy - SSE
3.	Poszukiwanie inwestorów zainteresowanych rozpoczęciem działalności w Bartoszycach	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Urząd Miasta Bartoszyce - przedsiębiorcy - SSE	- liczba nawiązanych kontaktów z inwestorami	- Urząd Miasta Bartoszyce - przedsiębiorcy - SSE
4.	Promocja Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Bartoszycach	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Urząd Miasta Bartoszyce - przedsiębiorcy - SSE	- liczba zorganizowanych akcji promocyjnych SSE	- Urząd Miasta Bartoszyce - przedsiębiorcy - SSE organizacje pozarządowe

6.2. Realizacja celu strategicznego: Wsparcie rodziny

WSPARCIE RODZINY

Cel szczegółowy nr 1: WSPARCIE RODZIN WIELODZIETNYCH

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Organizacja programów m.in. integracyjnych, terapeutycznych, profilaktycznych dla rodzin wielodzietnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - PCPR - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - PUP - jednostki oświatowe, - BDK -MDK - Miejska Biblioteka Publiczna - BOSIR - niezależni eksperci, - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, - doradcy zawodowi 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych programów - integracyjnych dla rodzin - wielodzietnych 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - PCPR - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - PUP - jednostki oświatowe, - BDK -MDK - Miejska Biblioteka Publiczna - BOSIR - niezależni eksperci, - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, - doradcy zawodowi
2.	Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - PUP - jednostki oświatowe, 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba inicjatyw z zakresu organizacji czasu wolnego dla dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - PUP - jednostki oświatowe,

				<ul style="list-style-type: none"> - BDK - MDK - Miejska Biblioteka Publiczna - BOSiR 	<ul style="list-style-type: none"> - BDK - MDK - Miejska Biblioteka Publiczna - BOSiR 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - PCPR - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta - PUP - jednostki oświatowe, - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, - doradcy zawodowi PUP 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS 	<ul style="list-style-type: none"> - PUP - MOPS - PCPR - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe, - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, - doradcy zawodowi 	<ul style="list-style-type: none"> - PUP - MOPS - GCI - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - przedsiębiorcy
3.	Organizacja spotkań ze specjalistami i doradcami	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii		<ul style="list-style-type: none"> - BDK - MDK - Miejska Biblioteka Publiczna - BOSiR 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - PCPR - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta - PUP - jednostki oświatowe, - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, - doradcy zawodowi 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych spotkań ze specjalistami i doradcami 	<ul style="list-style-type: none"> - PUP - MOPS - PCPR - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe, - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, - doradcy zawodowi 	<ul style="list-style-type: none"> - PUP - MOPS - GCI - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - przedsiębiorcy
4.	Organizacja spotkań z zakresu profilaktyki zdrowia	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii		<ul style="list-style-type: none"> - BDK - MDK - Miejska Biblioteka Publiczna - BOSiR 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - PCPR - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta - PUP - jednostki oświatowe, - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, - doradcy zawodowi 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych spotkań z zakresu profilaktyki zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> - PUP - MOPS - PCPR - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe, - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, - doradcy zawodowi 	<ul style="list-style-type: none"> - PUP - MOPS - GCI - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - przedsiębiorcy
5.	Organizacja spotkań animacyjnych i aktywizacyjnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii		<ul style="list-style-type: none"> - BDK - MDK - Miejska Biblioteka Publiczna - BOSiR 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - PCPR - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta - PUP - jednostki oświatowe, - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, - doradcy zawodowi 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych spotkań animacyjnych i aktywizacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - PUP - MOPS - PCPR - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe, - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, - doradcy zawodowi 	<ul style="list-style-type: none"> - PUP - MOPS - GCI - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - przedsiębiorcy
6.	Promocja idei samozatrudnienia	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii		<ul style="list-style-type: none"> - BDK - MDK - Miejska Biblioteka Publiczna - BOSiR 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - PCPR - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta - PUP - jednostki oświatowe, - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, - doradcy zawodowi 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych spotkań z zakresu idei samozatrudnienia 	<ul style="list-style-type: none"> - PUP - MOPS - PCPR - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe, - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, - doradcy zawodowi 	<ul style="list-style-type: none"> - PUP - MOPS - GCI - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - przedsiębiorcy

7.	Pomoc materialna	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- PUP - MOPS	-kwota udzielonych świadczeń - liczba osób która otrzymała pomoc materialną	- PUP - MOPS
----	------------------	--	-----------------	--	-----------------

Cel szczegółowy nr 2: DOSKONALENIE FUNKCJI RODZINY – WSPARCIE RODZIN DYSFUNKCYJNYCH

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Tworzenie programów integracyjnych i szkoleniowych dla rodzin dysfunkcyjnych	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- MOPS - PCPR - organizacje pozarządowe - jednostki oświatowe, - BDK - MDK - Miejska Biblioteka Publiczna	- liczba zrealizowanych programów - integracyjnych dla rodzin - dysfunkcyjnych	- MOPS - PCPR - organizacje pozarządowe - jednostki oświatowe, - BDK - MDK - Miejska Biblioteka Publiczna
2.	Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe, - BDK - MDK - Miejska Biblioteka Publiczna	- liczba inicjatyw z zakresu organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe, - BDK - MDK - Miejska Biblioteka Publiczna
3.	Organizacja szkół dla rodziców	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- MOPS - PCPR - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - PUP - jednostki oświatowe,	- liczba zorganizowanych spotkań ze specjalistami i doradcami	- MOPS - PCPR - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - PUP - jednostki oświatowe,

				-Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, -doradcy zawodowi		- Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, -doradcy zawodowi PUP
4.	Organizacja spotkań ze specjalistami i doradcami	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, -doradcy zawodowi - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - PCPR - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji - niezależni eksperci	- liczba zorganizowanych spotkań ze specjalistami i doradcami - liczba osób biorących udział w spotkaniach	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - PCPR - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji - niezależni eksperci	- Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, -doradcy zawodowi PUP - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - PCPR - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji - niezależni eksperci
5.	Organizacja spotkań z zakresu profilaktyki zdrowia	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Urząd Miasta Bartoszyce - PCPR - MOPS - organizacje pozarządowe - Szpital Powiatowy	- liczba zorganizowanych spotkań z zakresu profilaktyki zdrowia - liczba osób biorących udział w spotkaniach	- Urząd Miasta Bartoszyce - PCPR - MOPS - organizacje pozarządowe - Szpital Powiatowy	- Urząd Miasta Bartoszyce - PCPR - MOPS - organizacje pozarządowe - Szpital Powiatowy
6.	Organizacja spotkań animacyjnych i aktywizacyjnych,	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - MOPS - PCPR - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe, - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, - doradcy zawodowi	- liczba zorganizowanych spotkań animacyjnych i aktywizacyjnych - liczba osób biorących udział w spotkaniach	- PUP - MOPS - PCPR - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe, - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, - doradcy zawodowi	- PUP - MOPS - PCPR - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe, - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, - doradcy zawodowi
7.	Promocja idei samozatrudnienia	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - GCI - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - przedsiębiorcy	- liczba zorganizowanych spotkań z zakresu idei samozatrudnienia	- PUP - organizacje pozarządowe - GCI - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - przedsiębiorcy	- PUP - organizacje pozarządowe - GCI - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - przedsiębiorcy

			- media		- media
8.	Pomoc materialna	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- MOPS - PCPR	- kwota udzielonych świadczeń - liczba osób która otrzymała pomoc materialną	- MOPS - PCPR

Cel szczegółowy nr 3: ROZWÓJ WSPÓŁPRACY MIĘDZYPOKOLENIOWEJ

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Organizacja różnorodnych warsztatów tematycznych skierowanych dla mieszkańców	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - BUTW - jednostki oświatowe - BDK - MDK - Miejska Biblioteka Publiczna	- liczba zorganizowanych warsztatów tematycznych dla skierowanych dla mieszkańców	- organizacje pozarządowe - BUTW - jednostki oświatowe, - BDK - MDK - Miejska Biblioteka Publiczna
2.	Organizacja prelekcji, wystaw i spotkań tematycznych, przeglądów artystycznych, plenerów, warsztatów itp.	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe, - BDK - MDK - Miejska Biblioteka Publiczna - MOPS	- liczba zorganizowanych prelekcji, wystaw i spotkań tematycznych - liczba uczestników	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe, - BDK - MDK - Miejska Biblioteka Publiczna - MOPS
3.	Organizacja rodzinnych festynów i zawodów sportowych	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe, - BDK - MDK	- liczba zorganizowanych festynów rodzinnych i rodzinnych	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe, - BDK - MDK

			- Miejska Biblioteka Publiczna - MOPS - BOSiR	zawodów sportowych - liczba uczestników	- Miejska Biblioteka Publiczna - MOPS - BOSiR
4.	Organizacja rodzinnych wycieczek do instytucji kulturalnych i naukowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - MOPS	- liczba zorganizowanych rodzinnych wycieczek do instytucji kulturalnych i naukowych - liczba uczestników	- organizacje pozarządowe - MOPS

Cel szczegółowy nr 4: WSPARCIE CZŁONKÓW RODZINY W PROCESIE POWROTU NA RYNEK PRACY

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Organizacja programów integracyjnych dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MOPS - PUP - organizacje pozarządowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - doradcy zawodowi - niezależni eksperci	- liczba zorganizowanych programów integracyjnych - liczba uczestników	- MOPS - PUP - organizacje pozarządowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - doradcy zawodowi - niezależni eksperci
2.	Organizacja czasu wolnego dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - BDK - MDK - Miejska Biblioteka Publiczna - MOPS	- liczba inicjatyw z zakresu organizacji czasu wolnego dla osób bezrobotnych i poszukujących	- organizacje pozarządowe - BDK - MDK - Miejska Biblioteka Publiczna - MOPS

			- BOSiR		- BOSiR		
3.	Organizacja spotkań ze specjalistami i doradcami	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe, - BDK - MDK - Miejska Biblioteka Publiczna - MOPS - PUP	- liczba zorganizowanych spotkań ze specjalistami i doradcami - liczba uczestników	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe, - BDK - MDK - Miejska Biblioteka Publiczna - MOPS - PUP	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe, - BDK - MDK - Miejska Biblioteka Publiczna - MOPS - PUP	
4.	Organizacja spotkań z zakresu profilaktyki zdrowia	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce	- liczba zorganizowanych spotkań z zakresu profilaktyki zdrowia - liczba uczestników	- organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce	- organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce	
5.	Organizacja spotkań animacyjnych i aktywizacyjnych	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- PUP - MOPS - PCPR - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe, - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, - doradcy zawodowi	- liczba zorganizowanych spotkań animacyjnych i aktywizacyjnych - liczba uczestników	- PUP - MOPS - PCPR - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe, - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, - doradcy zawodowi	- PUP - MOPS - PCPR - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe, - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, - doradcy zawodowi	
6.	Promocja idei samozatrudnienia	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- PUP - organizacje pozarządowe - GCI - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - przedsiębiorcy - media	- liczba zorganizowanych spotkań z zakresu idei samozatrudnienia	- PUP - organizacje pozarządowe - GCI - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - przedsiębiorcy - media	- PUP - organizacje pozarządowe - GCI - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - przedsiębiorcy - media	

7.	Pomoc materialna	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- MOPS - PCPR	- kwota udzielonych świadczeń - liczba osób której udzielono pomocy	- MOPS - PCPR
----	------------------	--	------------------	--	------------------

Cel szczegółowy nr 5: WSPARCIE ZORGANIZOWANYCH FORM OPIEKI NAD DZIECKIEM DO LAT 3

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Tworzenie etatów opiekunek i opiekunów dla dzieci do lat 3	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- ZAO - Urząd Miasta - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe	- liczba utworzonych etatów opiekunek i opiekunów dla dzieci do lat 3	- ZAO - Urząd Miasta - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe
2.	Stworzenie programu zorganizowanych form opieki nad dzieckiem do lat 3	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- ZAO - Urząd Miasta - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe	- liczba stworzonych programów zorganizowanych form opieki nad dzieckiem do lat 3 - liczba uczestników	- ZAO - Urząd Miasta - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe
3.	Tworzenie grup opiekuńczych	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- ZAO - Urząd Miasta - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe	- liczba stworzonych grup opiekuńczych - liczba uczestników	- ZAO - Urząd Miasta - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe
4.	Tworzenie klubów opieki nad dzieckiem do lat 3	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- ZAO - Urząd Miasta - jednostki oświatowe	- liczba stworzonych klubów opieki nad	- ZAO - Urząd Miasta - jednostki oświatowe

			-organizacje pozarządowe	dzieckiem do lat 3 - liczba uczestników	-organizacje pozarządowe
5.	Promocja zorganizowanych form opieki nad dzieckiem do lat 3	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- ZAO - Urząd Miasta - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe	- liczba przedsięwzięć promujących zorganizowane formy opieki nad dzieckiem do lat 3	- ZAO - Urząd Miasta - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe

Cel szczegółowy nr 6: ZORGANIZOWANIE STAŁYCH I DORAŻNYCH FORM OPIEKI NAD DZIECKIEM LUB OSOBĄ ZALEŻNĄ

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Tworzenie etatów opiekunów i opiekunów dla dzieci lub osób zależnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- ZAO - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe - MOPS	- liczba utworzonych etatów opiekunów i opiekunów dla dzieci lub osób zależnych	- ZAO - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe - MOPS
2.	Stworzenie programu zorganizowanych form opieki nad dzieckiem lub osobą zależną	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- ZAO - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe - MOPS	- liczba stworzonych programów zorganizowanych form opieki nad dzieckiem lub osobą zależną - liczba uczestników	- ZAO - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe - MOPS
3.	Tworzenie grup opiekuńczych	Działania ciągłe	- ZAO	- liczba uczestników	- ZAO

		w horyzoncie czasowym strategii	- Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe	stworzonych grup opiekuńczych - liczba uczestników	- Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe
4.	Tworzenie klubów opieki nad dzieckiem	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- ZAO - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe	- liczba stworzonych klubów opieki nad dzieckiem - liczba uczestników	- ZAO - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe
5.	Promocja stałych i doraźnych form opieki nad dzieckiem lub osobą zależną	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- ZAO - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe	- liczba przedsięwzięć promujących stałe i doraźne formy opieki nad dzieckiem lub osobą zależną	- ZAO - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe

Cel szczegółowy nr 7: WSPARCIE MIESZKANIOWE RODZIN NAJUBOŻSZYCH

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Rozwój mieszkalnictwa socjalnego	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Urząd Miasta Bartoszyce - Lokum Sp. z o.o.	- liczba stworzonych mieszkań socjalnych - liczba rodzin zamieszkujących mieszkania socjalne	- Urząd Miasta Bartoszyce - Lokum Sp. z o.o.
2.	Rozwój zasobów komunalnych miasta	Działania ciągłe w horyzoncie	- Urząd Miasta Bartoszyce - Lokum Sp. z o.o.	- liczba stworzonych	- Urząd Miasta Bartoszyce - Lokum Sp. z o.o.

3.	Tworzenie mieszkań chronionych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MOPS - PKPS - Urząd Miasta Bartoszyce	mieszkań komunalnych - liczba rodzin zamieszkujących mieszkania komunalne - liczba stworzonych mieszkań chronionych - liczba osób zamieszkujących mieszkania chronione	- MOPS - PKPS - Urząd Miasta Bartoszyce			
4.	Działania promujące mieszkalnictwo komunalne	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Urząd Miasta Bartoszyce - Lokum Sp. z o.o.	- liczba przedsięwzięć promujących mieszkalnictwo komunalne	- Urząd Miasta Bartoszyce - Lokum Sp. z o.o.			
5.	Wsparcie finansowe najuboższych rodzin w opłatach czynszowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MOPS	- kwota udzielonych świadczeń pieniężnych - ilość rodzin otrzymujących świadczenia	- MOPS			
6.	Rozwój zasobów TBS	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- TBS - Urząd Miasta Bartoszyce	- liczba stworzonych mieszkań TBS	- TBS - Urząd Miasta Bartoszyce			

6.3. Realizacja celu strategicznego: Poprawa stanu zdrowia mieszkańców

POPRAWA STANU ZDROWIA MIESZKAŃCÓW

Cel szczegółowy nr 1: ROZWÓJ DOSTĘPNOŚCI SYSTEMU OPIEKI MEDYCZNEJ

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Organizacja i rozwój badań profilaktycznych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Szpital Powiatowy - jednostki służby zdrowia - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce	- liczba przeprowadzonych badań profilaktycznych	- Szpital Powiatowy - jednostki służby zdrowia - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce
2.	Wprowadzanie programów prozdrowotnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe - ZAO	- ilość programów - ilość uczestników	- Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe - ZAO
3.	Rozwój form opieki medycznej w szkołach	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe	- liczba usług w zakresie opieki medycznej przeprowadzonych w szkołach	- Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe
4.	Organizacja wydarzeń i festynów o tematyce prozdrowotnej	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- jednostki oświatowe - ZAO - Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe	- liczba zorganizowanych wydarzeń i festynów	- jednostki oświatowe - ZAO - Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe

			- MOPS	o tematyce prozdrowotnej - liczba uczestników	- MOPS
5.	Rozwój świadczeń pielęgnarskich	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Szpital Powiatowy - jednostki służby zdrowia - stacja Socjalna Joannitów - MOPS - PCK - PKPS - organizacje pozarządowe	- liczba świadczonych usług pielęgnarskich - liczba pacjentów	- Szpital Powiatowy - jednostki służby zdrowia - stacja Socjalna Joannitów - MOPS - PCK - PKPS - organizacje pozarządowe
6.	Rozwój pozastacjonarnych świadczeń lekarskich	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Szpital Powiatowy - jednostki służby zdrowia	- liczba przeprowadzonych pozastacjonarnych świadczeń lekarskich	- Szpital Powiatowy - jednostki służby zdrowia
7.	Stworzenie programu rozwoju opieki medycznej	Do końca 2018 roku	- Szpital Powiatowy - jednostki służby zdrowia S	- liczba stworzonych programów rozwoju opieki medycznej	- Szpital Powiatowy - jednostki służby zdrowia

Cel szczegółowy nr 2: PROMOCJA ZDROWEGO TRYBU ŻYCIA

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Opracowanie planu promocji zdrowego trybu życia	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Szpital Powiatowy - jednostki służby zdrowia - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS	- liczba opracowanych planów promocji zdrowego trybu życia	- Szpital Powiatowy - jednostki służby zdrowia - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS

			<ul style="list-style-type: none"> - BOSiR - dietetycy - lekarze specjaliści 			<ul style="list-style-type: none"> - BOSiR - dietetycy - lekarze specjaliści 			
2.	Organizacja spotkań, konferencji w ramach planowania wspólnych przedsięwzięć na rzecz promocji zdrowego trybu życia,	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe - BOSiR 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba spotkań, konferencji w ramach planowania wspólnych przedsięwzięć na rzecz promocji zdrowego trybu życia - ilość uczestników spotkań, konferencji 	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe - BOSiR 				
3.	Realizacja przedsięwzięć na rzecz promocji zdrowego trybu życia	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - ZAO - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych przedsięwzięć na rzecz promocji zdrowego trybu życia 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - ZAO - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe 				
4.	Wyposażenie ogólnodostępnej infrastruktury przeznaczonej do poprawy stanu zdrowia mieszkańców	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - jednostki oświatowe - ZAO - Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - MOPS 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zakupionej ogólnodostępnej infrastruktury, przeznaczonej do poprawy stanu zdrowia mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> - jednostki oświatowe - ZAO - Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - MOPS 				
5.	Spotkania edukacyjne i aktywizujące z mieszkańcami miasta Bartoszyce	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - jednostki oświatowe - ZAO - Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - MOPS 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba spotkań edukacyjnych i aktywizujących z mieszkańcami miasta Bartoszyce 	<ul style="list-style-type: none"> - jednostki oświatowe - ZAO - Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - MOPS 				

Cel szczegółowy nr 3: POPRAWA STANU ZDROWIA OSÓB STARSZYCH

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Organizacja spotkań dla osób starszych z zakresu zdrowego trybu życia	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- jednostki służby zdrowia - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - dietetycy - lekarze specjaliści - BUTW	- liczba zorganizowanych spotkań dla osób starszych z zakresu zdrowego trybu życia	- jednostki służby zdrowia - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - dietetycy - lekarze specjaliści - BUTW
2.	Organizacja zajęć ruchowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe - BOSiR	- liczba spotkań, konferencji w ramach planowania wspólnych przedsięwzięć na rzecz promocji zdrowego trybu życia - ilość uczestników spotkań, konferencji	- Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe - BOSiR
3.	Rozwój turystyki, sportu i rekreacji	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- BOSiR - ZAO - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe	- liczba zorganizowanych przedsięwzięć na rzecz promocji zdrowego trybu życia	- BOSiR - ZAO - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe
4.	Zakup ogólnodostępnej infrastruktury przeznaczonej do poprawy stanu zdrowia osób	Działanie do 2020 roku	- Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - BOSiR	- liczba zakupionej ogólnodostępnej infrastruktury	- Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - BOSiR

	starszych				przeznaczonej do poprawy stanu zdrowia osób starszych	
5.	Organizacja kampanii informacyjnych z zakresu zdrowego trybu życia	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Urząd Miasta Bartoszyce - BUTW - organizacje pozarządowe - MOPS	- liczba zorganizowanych kampanii informacyjnych z zakresu zdrowego trybu życia - liczba uczestników	- Urząd Miasta Bartoszyce - BUTW - organizacje pozarządowe - MOPS	

Cel szczegółowy nr 4: PROFILAKTYKA I OGRANICZENIE SKUTKÓW UZALEŻNIEŃ

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Organizacja kampanii informacyjnych i profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - lekarze specjaliści - jednostki oświatowe	- liczba zorganizowanych kampanii informacyjnych i profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży - liczba uczestników	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - lekarze specjaliści - jednostki oświatowe
2.	Organizacja kampanii informacyjnych i profilaktycznych skierowanych do osób dorosłych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - organizacje pozarządowe - Petnomocnik Burmistrza	- liczba zorganizowanych kampanii informacyjnych i	- Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - organizacje pozarządowe - Petnomocnik Burmistrza

			ds. Profilaktyki uzależnień	profilaktycznych skierowanych do osób dorosłych - ilość uczestników spotkań, konferencji	ds. Profilaktyki uzależnień
3.	Organizacja spotkań ze specjalistami w zakresie medycyny i profilaktyki uzależnień	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe	- liczba spotkań ze specjalistami w zakresie medycyny i profilaktyki uzależnień	- MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe
4.	Organizacja wydarzeń i festynów promujących profilaktykę uzależnień i zdrowy tryb życia	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - BOSiR	- liczba zorganizowanych wydarzeń i festynów promujących profilaktykę uzależnień i zdrowy tryb życia - liczba uczestników	- Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - BOSiR

Cel szczegółowy nr 5: ROZWÓJ BAZY SPORTOWO – REKREACYJNO - EDUKACYJNEJ ORAZ KULTURALNEJ

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Zakup sprzętu sportowego przeznaczonego na potrzeby dzieci i młodzieży	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - lekarze specjaliści - jednostki oświatowe	- liczba zakupionego sprzętu sportowego przeznaczonego na	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - lekarze specjaliści - jednostki oświatowe

				potrzeby dzieci i młodzieży	
2.	Zakup sprzętu sportowego przeznaczanego na potrzeby osób dorosłych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - organizacje pozarządowe	- liczba zakupionego sprzętu sportowego przeznaczanego na potrzeby osób dorosłych	- Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - organizacje pozarządowe
3.	Organizacja turniejów i imprez sportowych, edukacyjnych i kulturalnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe	- liczba zorganizowanych turniejów i imprez sportowych, edukacyjnych i kulturalnych	- MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe
4.	Tworzenie, rozwój i modernizacja obiektów sportowych, rekreacyjnych, edukacyjnych i kulturalnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - BOSiR - jednostki kultury - ZAO - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe	- liczba utworzonych i zmodernizowanych obiektów sportowych, rekreacyjnych, edukacyjnych i kulturalnych	- Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - BOSiR - jednostki kultury - ZAO - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe
5.	Promocja osiągnięć sportowych, edukacyjnych i kulturalnych mieszkańców Bartoszyca	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - MOPS - Kluby sportowe - jednostki oświatowe - media	- liczba działań promujących osiągnięcia sportowych, edukacyjnych i kulturalnych mieszkańców Bartoszyca	- Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - MOPS - kluby sportowe - jednostki oświatowe - media

6.4. Realizacja celu strategicznego: Wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży.

WSZECHSTRONNY ROZWÓJ DZIECI I MŁODZIEŻY

Cel szczegółowy nr 1: PODNOSZENIE POZIOMU WIEDZY I PRAKTYCZNYCH UMIEJĘTNOŚCI DZIECI I MŁODZIEŻY

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - ZAO - jednostki oświatowe - BOSiR -BDK - MDK - MBP 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przedsięwzięć mających na celu organizację czasu wolnego dla dzieci i młodzieży - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - ZAO - jednostki oświatowe - BOSiR -BDK - MDK - MBP
2.	Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - ZAO - jednostki oświatowe - BOSiR - BDK - MDK 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży - ilość uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - ZAO - jednostki oświatowe - BOSiR - BDK - MDK

3.	Organizacja spotkań dla dzieci i młodzieży z naukowcami i animatorami	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - MBP - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe - BDK - MDK - MBP - BOSiR 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych spotkań dla dzieci i młodzieży z naukowcami i animatorami 	<ul style="list-style-type: none"> - MBP - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe - BDK - MDK - MBP - BOSiR
4.	Promocja aktywnych postaw i osiągnięć dzieci i młodzieży	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - BOSiR - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe - BDK - MDK - MBP 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przedsięwzięć mających na celu promocję aktywnych postaw i osiągnięć dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - BOSiR - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe - BDK - MDK - MBP
5.	Prowadzenie wymian młodzieżowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych wymian młodzieżowych - liczba uczestników wymian 	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe
6.	Organizacja wycieczek dla dzieci i młodzieży do instytucji kulturalnych i naukowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - BOSiR - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe - BDK - MDK - MBP 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych wycieczek dla dzieci i młodzieży do instytucji kulturalnych i naukowych 	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - BOSiR - jednostki oświatowe - organizacje pozarządowe - BDK - MDK - MBP

Cel szczegółowy nr 2: ROZWÓJ KOMPETENCJI KLUCZOWYCH, JĘZYKOWYCH I INFORMATYCZNYCH DZIECI I MŁODZIEŻY

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Organizacja kursów podnoszących kompetencje językowe i informatycznych dzieci i młodzieży,	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - ZAO - jednostki oświatowe - BOSiR - BDK - MDK - MBP	- liczba zorganizowanych kursów podnoszących kompetencje językowe i informatyczne dzieci i młodzieży - liczba uczestników kursów	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - ZAO - jednostki oświatowe - BOSiR - BDK - MDK - MBP
2.	Organizacja konkursów z nagrodami	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - ZAO - jednostki oświatowe - BOSiR - BDK - MDK - MBP	- liczba zorganizowanych językowych konkursów z nagrodami - liczba uczestników konkursów	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - ZAO - jednostki oświatowe - BOSiR - BDK - MDK - MBP
3.	Nawiązywanie współpracy z partnerami zagranicznymi i wspólna realizacja projektów	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - ZAO - jednostki oświatowe - BOSiR - BDK - MDK	- liczb projektów zrealizowana z partnerami zagranicznymi - liczba deklaracji współpracy z partnerami zagranicznymi	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - ZAO - jednostki oświatowe - BOSiR - BDK - MDK

4.	Zakup materiałów dydaktycznych i prasy obcojęzycznej do szkół i jednostek oświatowych oraz bibliotek	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MBP - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - ZAO - jednostki oświatowe - BOSiR - BDK - MDK - MBP	- liczb zakupionych materiałów dydaktycznych i prasy obcojęzycznej do szkół i jednostek oświatowych oraz bibliotek	- MBP - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - ZAO - jednostki oświatowe - BOSiR - BDK - MDK - MBP
----	--	--	---	--	---

Cel szczegółowy nr 3: ROZWÓJ WSPARCIA PEDAGOGICZNO – PSYCHOLOGICZNEGO DZIECI I MŁODZIEŻY

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Organizacja spotkań pedagogów i psychologów z dziećmi i młodzieżą	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - ZAO - jednostki oświatowe - BOSiR - BDK - MDK - MBP	- liczba zorganizowanych spotkań pedagogów i psychologów z dziećmi i młodzieżą	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - ZAO - jednostki oświatowe - BOSiR - BDK - MDK - MBP
2.	Organizacja spotkań pedagogów i psychologów z rodzicami	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - ZAO - jednostki oświatowe - BOSiR - BDK	- liczba zorganizowanych spotkań pedagogów i psychologów z rodzicami	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - ZAO - jednostki oświatowe - BOSiR - BDK

				<ul style="list-style-type: none"> - MDK - MBP 	<ul style="list-style-type: none"> - MDK - MBP 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - ZAO - jednostki oświatowe - BOSiR - BDK - MDK - MBP
3.	Organizacja warsztatów rodzinnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - MDK - MBP 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - ZAO - jednostki oświatowe - BOSiR - BDK - MDK - MBP 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych warsztatów rodzinnych - liczba rodzin biorących udział w warsztatach 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - ZAO - jednostki oświatowe - BDK - MDK - MBP
4.	Organizacja dyżurów pedagogów i psychologów w szkołach	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - MDK - MBP 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - ZAO - jednostki oświatowe - BDK - MDK - MBP 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych dyżurów pedagogów i psychologów w szkołach 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - MOPS - ZAO - jednostki oświatowe - BDK - MDK - MBP
5.	Organizacja mobilnego wsparcia pedagogicznego i psychologicznego	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - MDK - MBP 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych inicjatyw mobilnego wsparcia pedagogicznego i psychologicznego 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce

Cel szczegółowy nr 4: PROMOCJA CZYTELNICTWA WŚRÓD DZIECI, MŁODZIEŻY ORAZ OSÓB DOROSŁYCH

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Doposażenie szkół i jednostek oświatowych w zbiory biblioteczne	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- ZAO - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe	- ilość zakupionych książek	- ZAO - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe
2.	Organizacja konkursów literackich	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MDK - BDK - MBP	- ilość zorganizowanych konkursów - Ilość uczestników konkursów	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MDK - BDK - MBP
3.	Organizacja spotkań z pisarzami i autorami książek	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MDK - BDK - MBP	- ilość zorganizowanych spotkań z pisarzami i autorami książek	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MDK - BDK - MBP
4.	Organizacja wydarzeń promujących i propagujących czytelnictwo	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MDK - BDK - MBP	- ilość wydażeń promujących i propagujących czytelnictwo	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MDK - BDK - MBP organizacje
5.	Organizacja Targów książki	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - BDK - jednostki oświatowe	- ilość zorganizowanych targów książki	- organizacje pozarządowe - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - BDK - jednostki oświatowe

6.	Tworzenie klubów czytelnika	Działania ciągłe w horyzontcie czasowym strategii	- MBP - jednostki oświatowe	- ilość klubów czytelnika	- MBP - jednostki oświatowe
----	-----------------------------	---	--------------------------------	---------------------------	--------------------------------

Cel szczegółowy nr 5: TWORZENIE NOWYCH MIEJSC PRZEDSZKOLNYCH

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Budowa nowych obiektów przedszkolnych	Działania ciągłe w horyzontcie czasowym strategii	- ZAO - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe	- liczba zbudowanych nowych obiektów przedszkolnych	- ZAO - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe
2.	Modernizacja istniejących obiektów przedszkolnych	Działania ciągłe w horyzontcie czasowym strategii	- ZAO - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe	- liczba zmodernizowanych istniejących obiektów przedszkolnych	- ZAO - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe
3.	Zakup infrastruktury skierowanej dla punktów przedszkolnych	Działania ciągłe w horyzontcie czasowym strategii	- ZAO - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe	- liczba zakupionej infrastruktury skierowanej dla punktów przedszkolnych	- ZAO - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe

Cel szczegółowy nr 6: WSPARCIE DZIECI I MŁODZIEŻY NIEPEŁNOSPRAWNYCH I SZCZEGÓLNYCH POTRZEB

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Uruchamianie programów edukacyjnych, motywacyjnych, uświadamiających, treningów umiejętności społecznych i zawodowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- ZAO - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MOPS - PCPR - Instytucje kultury - Powiatowa Komenda Policji - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji - organizacje pozarządowe - pedagodzy - psycholodzy - niezależni eksperci, - animatorzy - doradcy	- liczba uruchomionych programów edukacyjnych, motywacyjnych, uświadamiających, treningów umiejętności społecznych i zawodowych	- ZAO - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MOPS - PCPR - Instytucje kultury - Powiatowa Komenda Policji - Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji - organizacje pozarządowe - pedagodzy - psycholodzy - niezależni eksperci, - animatorzy - doradcy
2.	Działania integracyjne	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MDK - BDK - MBP - MOPS	- liczba podjętych działań integracyjnych	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MDK - BDK - MBP - MOPS
3.	Rozwój bazy i wyposażenia jednostek działających na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych i o szczególnych potrzebach	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MOPS - PCPR	- liczba wyposażonych jednostek działających na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MOPS - PCPR

4.	Działania podnoszące poczucie własnej wartości	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MOPS - PCPR	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MOPS - PCPR	- liczba podjętych działań podnoszących poczucie własnej wartości	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MOPS - PCPR		
5.	Organizacja spotkań ze specjalistami	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MOPS - PCPR	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MOPS - PCPR	- liczba zorganizowanych spotkań ze specjalistami	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MOPS - PCPR		
6.	Pomoc materialna	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - jednostki oświatowe - MOPS - PCPR - PUP	- organizacje pozarządowe - jednostki oświatowe - MOPS - PCPR - PUP	- kwota świadczeń udzielonych w ramach pomocy materialnej	- organizacje pozarządowe - jednostki oświatowe - MOPS - PCPR - PUP		

6.5. Realizacja celu strategicznego: Aktywność społeczna

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Cel szczegółowy nr 1: ROZWÓJ IDEI WOLONTARIATU

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Organizacja kampanii informacyjnych na temat wolontariatu	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - instytucje kultury	- liczba zorganizowanych kampanii informacyjnych na temat wolontariatu	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - instytucje kultury
2.	Organizacja kampanii promujących wolontariat	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MDK - BDK - MBP	- liczba zorganizowanych kampanii promujących wolontariat	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MDK - BDK - MBP
3.	Stworzenie Strategii Rozwoju Wolontariatu	Do końca 2017 roku	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MOPS - instytucje kultury	- stworzenie Strategii Rozwoju Wolontariatu	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MOPS - instytucje kultury

4.	Powołanie Rady Rozwoju Wolontariatu	Do końca 2016 roku	- Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - jednostki oświatowe - MOPS	- powołanie Rady Rozwoju Wolontariatu	- Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - jednostki oświatowe - MOPS
5.	Organizacja spotkań i animacji w szkołach promujących wolontariat	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - jednostki oświatowe - MOPS	- liczba zorganizowanych spotkań i animacji w szkołach promujących wolontariat	- Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - jednostki oświatowe - MOPS

Cel szczegółowy nr 2: WSPIERANIE INICJATYW ODDOLNYCH

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Organizacja szkoleń z zakresu wspierania postaw proobywatelskich	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	- liczba zorganizowanych szkoleń z zakresu wspierania postaw proobywatelskich	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
2.	Organizacja szkoleń z zakresu pozyskiwania funduszy na realizację inicjatyw oddolnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - MOPS	- liczba zorganizowanych szkoleń z zakresu pozyskiwania funduszy na realizację inicjatyw oddolnych	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - MOPS

3.	Wspieranie powstawania i funkcjonowania oddolnych grup działania	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MOPS - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	Liczba inicjatyw wspierających powstawanie i funkcjonowanie oddolnych grup działania	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MOPS - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
4.	Stworzenie systemu informacyjnego dla oddolnych grup działania	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - jednostki oświatowe - MOPS - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	Liczba stworzonych systemów informacyjnych dla oddolnych grup działania	- Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - jednostki oświatowe - MOPS - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
5.	Wspieranie procesu rozwoju i integracji oddolnych grup działania	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - jednostki oświatowe - MOPS - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	Liczba inicjatyw wspierających proces rozwoju i integracji oddolnych grup działania	- Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - jednostki oświatowe - MOPS - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej

Cel szczegółowy nr 3: ROZWÓJ POSTAW PROOBYWATELSKICH

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Wpieranie powstawania inicjatyw i projektów proobywatelskich	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	- liczb inicjatyw wspierających powstawanie projektów proobywatelskich	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
2.	Stworzenie miejskiego budżetu obywatelskiego	Działania ciągłe w horyzoncie	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce	- stworzenie miejskiego budżetu	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce

		czasowym strategii	- jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - MOPS	obywatelskiego	- jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - MOPS
3.	Organizacja szkoleń i animacji z zakresu wspierania postaw proobywatelskich	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MOPS - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	- liczba zorganizowanych szkoleń i animacji z zakresu wspierania postaw proobywatelskich	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MOPS - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
4.	Organizacja kampanii promujących postawy proobywatelskie	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - jednostki oświatowe - MOPS - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	- liczba zorganizowanych kampanii promujących postawy proobywatelskie	- Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - jednostki oświatowe - MOPS - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej

Cel szczegółowy nr 4: WSPIERANIE DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Stworzenie Centrum Organizacji Pozarządowych	Do końca 2017 roku	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - Jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	- stworzenie Centrum Organizacji Pozarządowych	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - Jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
2.	Wspieranie funkcjonowania i rozwoju Centrum Organizacji Pozarządowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - Jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia	- liczba inicjatyw wspierających funkcjonowanie i rozwój Centrum	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta - Jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia

			<p>Ekonomii Społecznej - MOPS</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MOPS - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej 	<p>Organizacji Pozarządowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych szkoleń i innych działań podnoszących kompetencje członków organizacji pozarządowych 	<p>Ekonomii Społecznej - MOPS</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MOPS - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
3.	Organizacja szkoleń i innych działań podnoszących kompetencje członków organizacji pozarządowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<p>Ekonomii Społecznej - MOPS</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MOPS - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej 	<p>Organizacji Pozarządowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych szkoleń i innych działań podnoszących kompetencje członków organizacji pozarządowych 	<p>Ekonomii Społecznej - MOPS</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MOPS - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
4.	Organizowanie inicjatyw integrujących organizacje pozarządowe	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<p>Ekonomii Społecznej - MOPS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - jednostki oświatowe - MOPS - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej 	<p>Organizacji Pozarządowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych inicjatyw integrujących organizacje pozarządowe 	<p>Ekonomii Społecznej - MOPS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - jednostki oświatowe - MOPS - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
5.	Organizacja wydarzeń promujących działalność organizacji pozarządowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<p>Ekonomii Społecznej - MOPS</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej 	<p>Organizacji Pozarządowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych wydarzeń promujących działalność organizacji pozarządowych 	<p>Ekonomii Społecznej - MOPS</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
6.	Wsparcie rozwoju infrastruktury niezbędnej dla działalności organizacji pozarządowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<p>Ekonomii Społecznej - MOPS</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej 	<p>Organizacji Pozarządowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba sztuk zakupionego sprzętu niezbędnego dla działalności organizacji pozarządowych 	<p>Ekonomii Społecznej - MOPS</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej

7.	Zakup sprzętu niezbędnego dla działalności organizacji pozarządowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	- liczba zakupionego sprzętu dla działalności organizacji pozarządowych	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
8.	Wsparcie promocji działalności organizacji pozarządowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	- liczba wspartych inicjatyw promujących działalność organizacji pozarządowych	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
9.	Stworzenie Rady Organizacji Pozarządowych	Do końca 2016 roku	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	- utworzenie Rady Organizacji Pozarządowych	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
10.	Wspieranie współpracy w ramach partnerstw międzysektorowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	- liczba inicjatyw w zakresie współpracy w ramach partnerstw międzysektorowych	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej

Cel szczegółowy nr 5: ROZWÓJ WSPÓŁPRACY INSTYTUCJI I ORGANIZACJI DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH Z INNYMI ORGANIZACJAMI NA SZCZEBLU WOJEWÓDZKIM, KRAJOWYM I MIĘDZYNARODOWYM

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Organizacja spotkań kadry zarządzającej instytucji i organizacji działających na rzecz społeczności lokalnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	- liczba spotkań kadry zarządzającej instytucji i organizacji działających na rzecz społeczności lokalnych	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
2.	Organizacja spotkań pracowników instytucji i organizacji działających na rzecz społeczności lokalnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - MOPS	- liczba spotkań pracowników instytucji i organizacji działających na rzecz społeczności lokalnych	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - MOPS
3.	Organizacja wizyt studyjnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MOPS - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	- liczba zorganizowanych wizyt studyjnych	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - MOPS - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
4.	Stworzenie bazy istniejących zasobów instytucji i organizacji działających na rzecz społeczności lokalnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - jednostki oświatowe - MOPS - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	- stworzona baza istniejących zasobów instytucji i organizacji działających na rzecz społeczności lokalnych	- Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - jednostki oświatowe - MOPS - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
5.	Udział kierownictwa i kadr instytucji i organizacji działających na rzecz społeczności lokalnych w	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce	- liczba przedstawicieli kierownictwa i kadr	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce

	spotkaniach branżowych i konferencjach		- jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	instytucji i organizacji działających na rzecz społeczności lokalnych w spotkaniach branżowych i konferencjach	- jednostki oświatowe - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
--	--	--	---	--	---

6.6. Realizacja celu strategicznego: Wsparcie osób wymagających szczególnej opieki

WSPARCIE OSÓB WYMAGAJĄCYCH SZCZEGÓLNEJ OPIEKI

Cel szczegółowy nr 1: WSPARCIE DLA OSÓB STARSZYCH, NIEPEŁNOSPRAWNYCH I NIESAMODZIELNYCH

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Likwidowanie barier architektonicznych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce	- liczba zlikwidowanych barier architektonicznych	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce
2.	Organizacja czasu wolnego dla osób starszych, niepełnosprawnych i niesamodzielnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - DPS - niezależni eksperci	- liczba zorganizowanych spotkań integrujących, aktywizujących	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - DPS - niezależni eksperci

				<ul style="list-style-type: none"> - Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji - instytucje kultury - MOPS 	<ul style="list-style-type: none"> - Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji - instytucje kultury - MOPS 			<ul style="list-style-type: none"> - Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji - instytucje kultury - MOPS
5.	Organizacja spotkań umacniających więzi międzypokoleniowe	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - instytucje kultury - DPS - niezależni eksperci - animatorzy - psychologowie - Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - instytucje kultury - DPS - niezależni eksperci - animatorzy - psychologowie - Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych spotkań umacniających więzi między pokoleniami 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - instytucje kultury - DPS - niezależni eksperci - animatorzy - psychologowie - Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji 		
6.	Promocja aktywnych postaw i osiągnięć osób starszych, niepełnosprawnych i niesamodzielnych, organizacja warsztatów, festynów, plenerów, przeglądów, wycieczek, wystaw itp.,	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - instytucje kultury - DPS - niezależni eksperci - animatorzy - psychologowie - Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - instytucje kultury - DPS - niezależni eksperci - animatorzy - psychologowie - Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przedsięwzięć promujących aktywne postawy i osiągnięcia osób starszych, niepełnosprawnych i niesamodzielnych 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - instytucje kultury - DPS - niezależni eksperci - animatorzy - psychologowie - Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji 		
7.	Wsparcie podmiotów działających na rzecz osób starszych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - instytucje kultury - DPS - niezależni eksperci 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - instytucje kultury - DPS - niezależni eksperci 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wspartych klubów seniora - Ilość wsparcie podmiotów działających na rzecz osób starszych 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - instytucje kultury - DPS - niezależni eksperci 		

			<ul style="list-style-type: none"> - animatorzy - psychologowie - Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji 	<ul style="list-style-type: none"> - animatorzy - psychologowie - Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji 		<ul style="list-style-type: none"> - animatorzy - psychologowie - Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji
7.	Rozwój infrastruktury w zakresie opieki stałej i doraźnej	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - BOSiR 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - BOSiR 	<ul style="list-style-type: none"> - ilość rozwiniętej infrastruktury w zakresie opieki stałej i doraźnej 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - BOSiR
8.	Pomoc materialna	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - PCPR 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - PCPR 	<ul style="list-style-type: none"> - kwota udzielonych świadczeń 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - PCPR

Cel szczegółowy nr 2: WSPARCIE DLA RODZIN OSÓB STARSZYCH, WYMAGAJĄCYCH STAŁEJ OPIEKI I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Organizacja spotkań ze specjalistami i doradcami	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - DPS - niezależni eksperci - animatorzy - lekarze - przedstawiciele służby zdrowia - psychologowie - Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych spotkań ze specjalistami i doradcami 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - DPS - niezależni eksperci - animatorzy - lekarze - przedstawiciele służby zdrowia - psychologowie - Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji
2.	Organizacja spotkań i wydarzeń integracyjnych	Działania ciągłe w horyzoncie	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce

			czasowym strategii	- jednostki oświatowe - DPS - animatorzy - psychologowie - Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji - instytucje kultury - MOPS	spotkań i wydarzeń integracyjnych	- jednostki oświatowe - domy pomocy społecznej - animatorzy - psychologowie - Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji - instytucje kultury - MOPS
3.	Organizacja spotkań animacyjnych i aktywizacyjnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - DPS - niezależni eksperci - animatorzy - psychologowie - Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji - instytucje kultury - MOPS	- liczba zorganizowanych spotkań animacyjnych i aktywizujących	- organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - DPS - niezależni eksperci - animatorzy - psychologowie - Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji - instytucje kultury - MOPS	
4.	Tworzenie nowej oraz rozwój istniejącej infrastruktury służącej osobom wymagającym stałej opieki i niepełnosprawnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - jednostki oświatowe - DPS - niezależni eksperci - animatorzy - lekarze - przedstawiciele służby zdrowia, - psychologowie - Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji - instytucje kultury - MOPS	- ilość stworzonej oraz rozwiniętej infrastruktury służącej osobom wymagającym stałej opieki i niepełnosprawnych	- Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - jednostki oświatowe - DPS - niezależni eksperci - animatorzy - lekarze - przedstawiciele służby zdrowia, - psychologowie - Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji - instytucje kultury - MOPS	

5.	Pomoc materialna	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce	- kwota udzielonych świadczeń	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce
----	------------------	--	--	-------------------------------	--

Cel szczegółowy nr 3: ROZWÓJ I PROMOCJA DZIAŁALNOŚCI OSÓB WYMAGAJĄCYCH SZCZEGÓLNEJ OPIEKI

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Organizacja warsztatów i kursów dla osób wymagających szczególnej opieki	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - PUP - PCPR	- liczba zorganizowanych warsztatów i kursów dla osób wymagających szczególnej opieki	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - PUP - PCPR
2.	Organizacja wystaw i wydarzeń promujących działalność i twórczość osób wymagających szczególnej opieki	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - DPS - instytucje kultury - MOPS	- liczba zorganizowanych wystaw i wydarzeń promujących twórczość osób wymagających szczególnej opieki	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - DPS - instytucje kultury - MOPS
3.	Organizacja kampanii promujących działalność osób wymagających szczególnej opieki	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - DPS - niezależni eksperci - animatorzy - psychologowie	- liczba zorganizowanych kampanii promujących działalność osób wymagających szczególnej opieki	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - DPS - niezależni eksperci - animatorzy - psychologowie

4.	Organizacja spotkań ze specjalistami	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - jednostki oświatowe - DPS - niezależni eksperci - animatorzy - psychologowie - MOPS	- liczba zorganizowanych spotkań ze specjalistami	- Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - jednostki oświatowe - DPS - niezależni eksperci - animatorzy - psychologowie - MOPS
----	--------------------------------------	--	--	---	--

6.7. Realizacja celu strategicznego: Przeciwdziałanie dysfunkcjom społecznym i przemocy w rodzinie

PRZECIWDZIAŁANIE DYSFUNKCJOM SPOŁECZNYM I PRZEMOCY W RODZINIE

Cel szczegółowy nr 1: ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI PROGRAMÓW KOREKCYJNO – EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Popularyzacja programów korekcyjno-edukacyjnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - DPS - Komenda Powiatowa Policji	- liczba spotkań popularyzujących programy korekcyjno - edukacyjno	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - DPS - Komenda Powiatowa Policji

				<ul style="list-style-type: none"> - Służba Więzienna - Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - Sądy - Prokuratura - PCPR 	<ul style="list-style-type: none"> - Służba Więzienna - Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - Sądy - Prokuratura - PCPR 			<ul style="list-style-type: none"> - Służba Więzienna - Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - Sądy - Prokuratura - PCPR 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - DPS - PCPR - organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - DPS - PCPR - organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
2.	Wdrażanie programów korekcyjno- edukacyjnych w jednostkach pomocy społecznej	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii		<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - DPS - PCPR - organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - DPS - PCPR - organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wdrożonych programów korekcyjno- edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - stworzenie systemu monitoringu programów korekcyjno- edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 			
3.	Stworzenie systemu monitoringu wdrażania programów korekcyjno- edukacyjnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii		<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wdrożonych programów korekcyjno- edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - stworzenie systemu monitoringu programów korekcyjno- edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 			
4.	Tworzenie akcji promujących wdrażanie programów korekcyjno- edukacyjnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii		<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - DPS - PCPR 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - DPS - PCPR 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba stworzonych akcji promujących programy korekcyjno- edukacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - DPS - PCPR 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - DPS - PCPR 				

Cel szczegółowy nr 2: WSPARCIE OSÓB ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W KRYZYSIE I OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Organizacja spotkań ze specjalistami i doradcami	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Komenda Powiatowa Policji - Służba Więzienna - Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - Sądy - Prokuratura - PCPR 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych spotkań ze specjalistami i doradcami 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Komenda Powiatowa Policji - Służba Więzienna - Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - Sądy - Prokuratura - PCPR
2.	Organizacja spotkań z zakresu profilaktyki zdrowia	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - DPS - PCPR 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych spotkań z zakresu profilaktyki zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - DPS - PCPR
3.	Organizacja spotkań animacyjnych i aktywizacyjnych	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - DPS - PCPR 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych spotkań animacyjnych i aktywizacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - DPS - PCPR
4.	Rozwój dostępności istniejącej infrastruktury	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - DPS - PCPR 	<ul style="list-style-type: none"> - środki finansowe zaangażowane w rozwój istniejącej infrastruktury 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - DPS - PCPR

5.	Pomoc materialna		- MOPS - organizacje pozarządowe	- kwota udzielonych świadczeń - liczba osób objętych pomocą materialną	- MOPS - organizacje pozarządowe
6.	Stworzenie i wspieranie działalności punktu interwencji kryzysowej		- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - Komenda Powiatowa Policji - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - Sądy - Prokuratura - PCPR - psychologowie - lekarze	- liczba stworzonych punktów informacyjnej kryzysowej	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - Komenda Powiatowa Policji - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - Sądy - Prokuratura - PCPR - psychologowie - lekarze

Cel szczegółowy nr 3: ZWIEKSZENIE DOSTĘPU DO PROGRAMÓW TERAPEUTYCZNYCH

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Realizacja projektów zwiększających dostęp do programów terapeutycznych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Komenda Powiatowa Policji - Służba Więzienna	- liczba zrealizowanych projektów zwiększających dostęp do programów terapeutycznych	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Komenda Powiatowa Policji - Służba Więzienna

			<ul style="list-style-type: none"> - Kuratorzy - PCPR - DPS - lekarze - przedstawiciele służby zdrowia - psychologowie - niezależni eksperci 	<ul style="list-style-type: none"> - Kuratorzy - PCPR - DPS - lekarze - przedstawiciele służby zdrowia - psychologowie - niezależni eksperci 			<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - PCPR 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Komenda Powiatowa Policji - Służba Więzienna - Kuratorzy - PCPR - DPS - lekarze - przedstawiciele służby zdrowia - psychologowie - niezależni eksperci
2.	Tworzenie akcji promujących programy terapeutyczne	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - PCPR 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Komenda Powiatowa Policji - Służba Więzienna - Kuratorzy - PCPR - DPS - lekarze - przedstawiciele służby zdrowia - psychologowie - niezależni eksperci 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba stworzonych akcji promujących programy terapeutyczne 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Komenda Powiatowa Policji - Służba Więzienna - Kuratorzy - PCPR - DPS - lekarze - przedstawiciele służby zdrowia - psychologowie - niezależni eksperci 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - PCPR 	
3.	Tworzenie nowych modeli programów terapeutycznych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Komenda Powiatowa Policji - Służba Więzienna - Kuratorzy - PCPR - DPS - lekarze - przedstawiciele służby zdrowia - psychologowie - niezależni eksperci 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Komenda Powiatowa Policji - Służba Więzienna - Kuratorzy - PCPR - DPS - lekarze - przedstawiciele służby zdrowia - psychologowie - niezależni eksperci 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba stworzonych nowych modeli programów terapeutycznych 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Komenda Powiatowa Policji - Służba Więzienna - Kuratorzy - PCPR - DPS - lekarze - przedstawiciele służby zdrowia - psychologowie - niezależni eksperci 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - PCPR 	
4.	Pilotażowe wdrażanie stworzonych programów terapeutycznych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - PCPR 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - PCPR 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba pilotażowych wdrożonych programów terapeutycznych 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - PCPR 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - PCPR 	

Cel szczegółowy nr 4: WSPARCIE ORAZ INTEGRACJA PODMIOTÓW PRZECIWDZIAŁAJĄCYCH DYSFUNKCJOM SPOŁECNYM

Przykładowe sposoby realizacji celu:

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki/ Wskaźniki	Źródło mierników
1.	Organizacja szkoleń i innych działań podnoszących kompetencje członków podmiotów przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Komenda Powiatowa Policji - Kuratorzy - PCPR - DPS - lekarze - przedstawiciele służby zdrowia - psychologowie - niezależni eksperci	- liczba zorganizowanych szkoleń i innych działań podnoszących kompetencje członków organizacji przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Komenda Powiatowa Policji - Kuratorzy - PCPR - DPS - lekarze - przedstawiciele służby zdrowia - psychologowie - niezależni eksperci
2.	Tworzenie akcji promujących programy terapeutyczne	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - PCPR - jednostki oświatowe	- liczba zorganizowanych inicjatyw integrujących organizacje przeciwdziałające dysfunkcjom społecznym	- MOPS - Urząd Miasta Bartoszyce - organizacje pozarządowe - PCPR - jednostki oświatowe
3.	Organizacja wydarzeń promujących działalność podmiotów przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Komenda Powiatowa Policji	- liczba zorganizowanych wydarzeń promujących działalność organizacji	- MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Komenda Powiatowa Policji

4.	Zakup sprzętu niezbędnego dla działalności podmiotów przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - Kuratorzy - PCPR - niezależni eksperci - MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Komenda Powiatowa Policji - Kuratorzy - PCPR - DPS - lekarze - przedstawiciele służby zdrowia - psychologowie - niezależni eksperci 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zakupionego sprzętu - niezbędny dla działalności organizacji - przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym 	<ul style="list-style-type: none"> - Kuratorzy - PCPR - niezależni eksperci - MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Komenda Powiatowa Policji - Kuratorzy - PCPR - DPS - lekarze - przedstawiciele służby zdrowia - psychologowie - niezależni eksperci
5.	Wsparcie promocji działalności podmiotów przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Komenda Powiatowa Policji - Kuratorzy - PCPR - DPS - lekarze - przedstawiciele służby zdrowia - psychologowie - niezależni eksperci 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podjętych akcji promocji - działalności organizacji - przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym 	<ul style="list-style-type: none"> - MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miasta Bartoszyce - jednostki oświatowe - Komenda Powiatowa Policji - Kuratorzy - PCPR - DPS - lekarze - przedstawiciele służby zdrowia - psychologowie - niezależni eksperci

7. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Monitoring Strategii jest obserwacją realizacji celów strategicznych. Monitoring realizacji strategii umożliwia:

- obserwację stanu zaawansowania projektów rozwojowych, umożliwiających aktualną identyfikację problemów w ich realizacji,
- ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację,
- weryfikację zgodności założonych celów i efektywności wykorzystania przeznaczonych na ich realizację środków,
- kontrolę postępu prac związanych z realizacją działań.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bartoszyce na lata 2016-2022 jest dokumentem określającym cele i zadania do 2022 roku w zakresie problematyki społecznej, wymagającym okresowej aktualizacji do zmian zachodzących w otoczeniu, jak i w samym społeczeństwie. Przygotowanie projektu dokumentu i jego przyjęcie przez Radę Miasta Bartoszyce kończy I etap planowania. Długookresowy charakter planowania strategicznego w zakresie problematyki społecznej wymaga stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych i ich uwzględniania w Strategii. Ewentualna aktualizacja będzie przeprowadzona przez Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Bartoszyce.

Organem odpowiedzialnym za wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bartoszyce na lata 2016 – 2022 jest Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Bartoszyce, który w ramach swoich kompetencji może przekazać realizowanie Strategii innym instytucjom. Monitoring i Ewaluacja Strategii, również należy do obowiązków Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Bartoszyce.

Podstawą skutecznego wdrożenia Strategii jest system informacji o zjawiskach i procesach społeczno-gospodarczych zachodzących w Bartoszycach. Inicjując działania mające na celu osiągnięcie wytyczonych w strategii celów, należy systematycznie gromadzić dane – informacje o efektach i skuteczności zastosowanych instrumentów. Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji Strategii są wyznaczone działania.

Głównym zadaniem wynikającym z procesu ewaluacji i monitoringu Strategii ma być odpowiedź na pytanie: Czy, a jeśli tak, to w jakim stopniu zostały rozwiązane problemy społeczne w mieście Bartoszyce wynikające z niniejszego dokumentu.

Pytania szczegółowe, które mogą ułatwić monitorowanie i ewaluację Strategii to:

- 1) Czy cel główny i poszczególne cele szczegółowe zostały osiągnięte?
- 2) Czy udało się zrealizować poszczególne działania?
- 3) Czy pozyskiwane środki finansowe były wystarczające do realizacji poszczególnych przedsięwzięć?
- 4) Czy podejmowane były inne, nie zawarte w Strategii działania, które wpisywały się w realizację wizji polityki społecznej w Bartoszycach?

5) Czy nawiązana została wystarczająca współpraca między różnymi instytucjami i organizacjami w mieście Bartoszyce w celu realizacji założeń Strategii?

Monitoring i ewaluacja niniejszego dokumentu będą polegać na systematycznej ocenie osiągniętych wskaźników. Wskaźniki realizacji Strategii zostały podane przy opisie poszczególnych celów szczegółowych. Bazą informacji do pomiaru mogą być dane GUS oraz instytucji i organizacji, które są odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów szczegółowych. Podstawą do oceny czy założona wizja polityki społecznej została osiągnięta, będzie zestawienie wskaźników sprzed i po realizacji niniejszego dokumentu strategicznego. Jeśli zapisane w Strategii wskaźniki zostaną osiągnięte, będzie to podstawą do stwierdzenia, iż w mieście Bartoszyce wizja polityki społecznej została zrealizowana.

Skuteczny monitoring i ewaluacja opierać się będą na dwóch elementach:

Zespole monitorującym Strategię – zespole wspierającym Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Bartoszyce w zakresie monitoringu i ewaluacji Strategii, w którym, będą działać przedstawiciele instytucji i organizacji zaangażowanych w sferę polityki społecznej w mieście Bartoszyce.

Corocznej ocenie stanu wdrażania Strategii – taka częstotliwość pomiaru pozwoli na regularne sprawdzanie bieżącego stopnia osiągania poszczególnych wskaźników oraz podejmowanie ewentualnych działań naprawczych.

Systematycznie prowadzony monitoring i ewaluacja Strategii dadzą możliwość kontrolowania działań podejmowanych w zakresie polityki społecznej w Bartoszycach. Zebrane dzięki nim dane pozwolą również na skuteczniejsze planowanie przyszłych przedsięwzięć.

Obliczenia i dane określone miernikami celów przygotowuje i przedstawia Radzie Miasta Bartoszyce Burmistrz Miasta Bartoszyce poprzez Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Bartoszyce.

Tabela do prezentacji realizacji poszczególnych działań Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bartoszyce na lata 2016-2022

Lp.	Cel operacyjny	Działania	Mierniki Wskaźniki	Rok						Źródło informacji	
				2016	2017	2018	2019	2020	2021		2020

8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII

Zidentyfikowane cele i działania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w mieście Bartoszyce wymagają odpowiednich źródeł finansowania. Źródła te można podzielić na następujące grupy:

- 1) Środki finansowe pochodzące z budżetu miasta Bartoszyce w zakresie finansowania zadań własnych gminy w obszarze pomocy społecznej oraz w innych obszarach ujętych w Strategii,
- 2) Środki finansowe pochodzące z budżetu państwa na zadania zlecone gminie przez administrację rządową,
- 3) Środki finansowe pochodzące ze źródeł organizacji pozarządowych. Pozyskiwaniem tych środków powinny zająć się organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie miasta Bartoszyce,
- 4) Środki finansowe pochodzące z innych źródeł zewnętrznych np. z Regionalnego Programu Operacyjnego województwa Warmińsko – Mazurskiego itp.

Środki finansowe przeznaczone na realizację poszczególnych celów zawartych w niniejszym dokumencie, przeznaczane będą rokrocznie, na podstawie planów budżetowych.